नगर विकास कोष

व्यवसायिक योजना (Business Plan)

(आ.व. २०७७।७८-२०८०।८१)

प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन

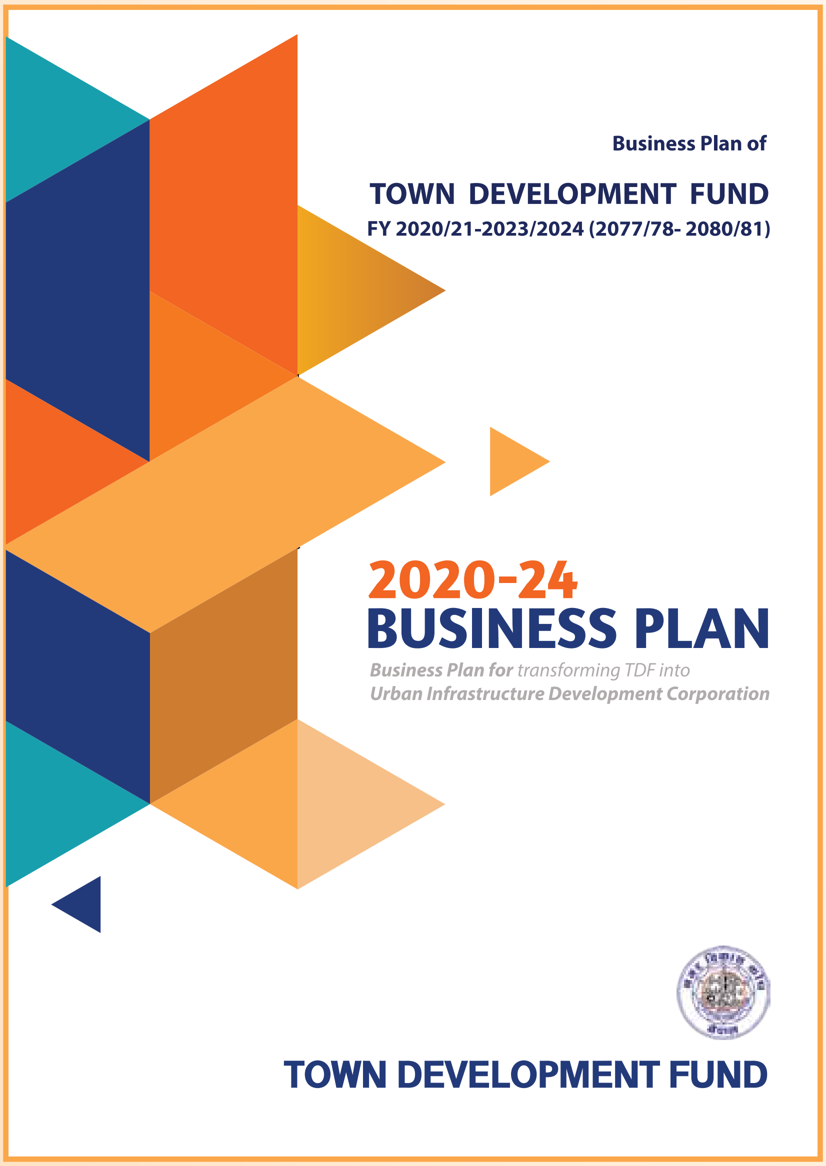

२०८१ आषाढ

नगर विकास कोष

व्यवसायिक योजना (Business Plan)

(आ.व. २०७७।७८-२०८०।८१)

प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन

२०८१ आषाढ

नेपाल सरकार
शहरी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार,
काठमाडौं, नेपाल ।

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

शुभकामना

नगर विकास कोष दिगो शहरी पूर्वाधार विकासका लागि आर्थिक तथा सामाजिक पूर्वाधार निर्माण गर्न ऋण तथा अनुदान परिचालन, प्राविधिक सहयोग परिचालन र स्थानीय सरकार तथा खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूको क्षमता विकासमा सहयोग गर्दै राष्ट्रिय शहरी नीति एवम् राष्ट्रिय शहरी विकास रणनीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै कोषको उद्देश्य प्राप्तिमा एक व्यवसायिक संस्थाको रूपमा अनवरत कार्य गर्दै आएको छ ।

नगर विकास कोष ऐन, २०५३ को दफा १८(१) बमोजिम कोषको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाको आधारमा समितिले चार वर्षका लागि एक जना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्ने प्रावधान बमोजिम मिति २०७७।४।१३ मा कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति भई कार्यकारी निर्देशकको कार्यकालमा कार्यान्वयन हुने गरी कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना" सञ्चालक समितिको मिति २०७७।०६।२१ गतेको १९३ बैठकले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो ।

कोषको ४ वर्षे व्यावसायिक योजनाको मुख्य लक्षित क्षेत्र (Key Result Area) मा प्राप्त उपलब्धी, कार्यान्वयनमा देखा परेका प्रमुख चुनौती र आगामी कार्यदिशा सहित "व्यवसायिक योजना (Bsiness Plan) आ.व. २०७७।७८-२०८०।८१)" प्रगति समीक्षा प्रतिवेदन तयार प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुशी व्यक्त गर्दछु ।

यस प्रगति समिक्षा प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका स्वीकृत आयोजनाहरू, कार्यान्वयनको प्रक्रियामा रहेका नयाँ कार्यक्रमहरू, विभिन्न बहुपक्षीय बैंक एवम् दातृ संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा अगाडि बढेका कार्यक्रमहरू, कोषका चुनौतीहरू र कोषले आगामी दिनमा अबलम्बन गर्नु पर्ने कार्यदिशालाई सम्बोधन गर्ने गरी कोषको भावी नेतृत्वले व्यवसायिक योजना एवम् आवश्यक रणनीतिहरू कार्यान्वयन गर्दा उपलब्धीमूलक हुने अपेक्षा गर्दछु ।

अन्तमा, नगर विकास कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना" कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नुहुने विभिन्न सार्वजनिक निकायहरू, बहुपक्षीय विकास बैंकहरू, विकास साझेदारहरू, स्थानीय सरकारहरू, खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाहरू र अन्य सम्बन्धित संस्थाहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

सचिव,
शहरी विकास मन्त्रालय
एवं, अध्यक्ष, नगर विकास कोष

फोन नं.: ४२११८८३,४२११६७३ , फ्याक्स: ९७७-१-४२११८७३, ९७७-१-४२००२४६
इमेल: info@moud.gov.np, वेबसाइट: www.moud.gov.np

नगर विकास कोष

पोष्ट बक्स नं. : ५१४४
नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं
फोन नं. : ४५२३८६६, ४५६४८७४, ४५६५६५१
फ्याक्स नं. ००९७७-१-४५७१२२७
इमेल: tdf@tdf.org.np, Website: www.tdf.org.np

पत्र संख्या :
चलानी नं. :

मेरो भनाई

दिगो शहरी पूर्वाधार विकास र स्थानीय तहको क्षमता विकासमा विगत ३६ वर्ष देखि वित्तिय तथा प्राविधिक सहयोग पुऱ्याउँदै आएको कोषलाई शहरी पूर्वाधार विकासमा वैकल्पिक वित्तीय स्रोत र नवीन वित्तीय उपकरण परिचालनका लागि कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण र एवं पूँजी पुनःसंरचना सहित एक सुदृढ संस्थाका रूपमा स्थापित हुने लक्ष्य राखी सञ्चालक समितिको मिति २०७७।०६।२१ गतेको १९३ बैठकले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको कोषको **आ.व. २०७७/७८ देखि आ.व. २०८०/८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना"** को प्रगति समीक्षा प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन हुन गइरहेको छ ।

कोषको चार वर्षीय व्यवसायिक योजना अवधिमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदबाट "नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचना रणनीति पत्र" को स्वीकृति, रणनीति पत्रको आधारमा कोष सञ्चालक समितिबाट "नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०" को स्वीकृति र उक्त मस्यौदा शहरी विकास मन्त्रालयबाट नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद् मा पेश हुने प्रक्रियामा रहनु व्यावसायिक योजनाको प्रमुख उपलब्धीको रूपमा लिएको छु । कोषको लगानी नीतिलाई सङ्घीयता अनुरूप परिमार्जन गरी कोषको लगानी विनियमावली, २०७९ को कार्यान्वयनसँगै पूर्वाधार निर्माणका लागि गरेको ऋण लगानीको असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन "ऋण असुली विनियमावली, २०७९" पहिलो पटक कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । यी दस्तावेजहरूले आगामी दिनमा कोषको उद्देश्य अनुरूप अगाडि बढ्न र विकास आयोजनाहरूमा वित्तपोषणका लागि वैकल्पिक वित्तीय स्रोत र नवीन वित्तीय उपकरणहरूको परिचालनका लागि एक सुदृढ संस्थाका रूपमा कार्य गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्ने अपेक्षा राखेको छु ।

कोषको व्यवसायिक योजनाको कार्यान्वयनको क्रममा मेले अनुभव गरेका चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्ने गरी कोषले भविष्यमा अबलम्बन गर्नुपर्ने कार्यदिशा समेत समावेश गरिएको यस प्रगति समीक्षा प्रतिवेदन कोष सञ्चालक समिति, कोषको भावी कार्यकारी निर्देशक, कोषका कर्मचारीहरु र सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूका लागि कोष सम्बन्धी नीति, रणनीति, व्यवसायिक योजना र कार्यक्रमहरु बनाउन महत्वपूर्ण दस्तावेज हुने अपेक्षा गरेको छु ।

कोषले विगत चार वर्षमा शहरी विकास मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, विभिन्न सार्वजनिक निकायहरु, बहुपक्षीय विकास बैङ्कहरु, अन्तराष्ट्रिय विकास साझेदारहरु, स्थानीय सरकार र खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरु बीच वित्तिय मध्यस्थकर्ता संस्थाको रूपमा आफ्नो पहिचान र सम्बन्ध स्थापित गर्न सफल भएको मैले अनुभव गरेको छु ।

कोषले आगामी दिनमा शहरी विकासका बहुआयामिक पक्षलाई मध्यनजर गरी पूर्वाधार निर्माणमा लगानी तथा प्राविधिक सेवालाई अझ विस्तार गर्दै शहरहरूलाई जीवन्त तथा वातावरणमैत्री बनाउन नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न आगामी दिनमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचना सम्बन्धी रणनीति पत्र बमोजिम तयार भएको "नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०" लाई संसदबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याउन भावी नेतृत्वले महत्वपूर्ण पहलकदमी लिने अपेक्षा गरेको छु ।

अन्तमा, कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि आ।व। २)७७।७८ देखि आ।व। २)८)।८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना", कोषको नीति, कार्यक्रम र बजेट, कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नुहुने माननीय मन्त्रीज्यू, सचिवज्यू, सञ्चालक समितिका सदस्य ज्यू, कोष उपसमितिका सदस्य ज्यू, विभिन्न सार्वजनिक निकायका प्रमुखज्यू, बहुपक्षीय विकास बैङ्कका प्रतिनिधिज्यू, विकास साझेदार संस्थाका प्रतिनिधिज्यू, स्थानीय सरकार प्रमुखज्यू, खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाका अध्यक्षज्यू, कोषमा कार्यरत कर्मचारी एवम् विज्ञ, सञ्चारकमी ज्यू र अन्य सम्बन्धित सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

K. Sapkota

कृष्ण प्रसाद सापकोटा
कार्यकारी निर्देशक

कार्यकारी सारांश

नगर विकास कोष वि.सं. २०४५ सालमा नगर विकास कोष समितिको रूपमा गठन भई नगर विकास कोष ऐन, २०५३ द्वारा एक स्वायत्त वित्तीय मध्यस्तकर्ता संस्थाको रूपमा स्थानीय तह, शहरी पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित निकाय तथा साना शहर अन्तर्गतका खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाहरूलाई नेपाल सरकार र द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय संघ/संस्थाहरूको वित्तीय सहयोगमा आधारभूत सामाजिक र आयमूलक पूर्वाधार निर्माणका लागि वित्तीय तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिरहेको छ ।

नगर विकास कोष ऐन, २०५३ को दफा १८(१) बमोजिम कोषको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा खुल्ला प्रतिस्पर्धाको आधारमा समितिले चार वर्षका लागि एक जना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्ने प्रावधान बमोजिम मिति २०७७।४।१३ मा कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति भई कार्यकारी निर्देशकको कार्यकालमा कार्यान्वयन हुने गरी कोषको **आ.व. २०७७/७८ देखि आ.व. २०८०/८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना"** सञ्चालक समितिको मिति २०७७।०६।२१ गतेको १९३ बैठकले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो ।

कोषको ४ वर्षीय व्यावसायिक योजनाको मुख्य लक्षित क्षेत्र (Key Result Area) मा प्राप्त उपलब्धी, कार्यान्वयनमा देखा परेका प्रमुख चुनौती र आगामी कार्यदिशा सहित "व्यवसायिक योजना (Bsiness Plan) आ.व. २०७७।७८ २०८०।८१)" प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

कोषको ४ वर्षीय व्यावसायिक योजनाको नतिजामुखी उपलब्धी प्राप्तिमा कोषको कार्यक्षेत्र विस्तार र पुँजी पुनसंरचना महत्वपूर्ण आधार मानिएकोले आवश्यक कानून, नीति, निर्देशिका लगायतका दस्तावेजहरू तर्जुमा गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताकासाथ अगाडि बढाईयो । नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदबाट **"नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचना रणनीति पत्र"** को स्वीकृति , रणनीति पत्रको आधारमा कोष सञ्चालक समितिबाट **"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०"** को स्वीकृति र उक्त मस्यौदा शहरी विकास मन्त्रालयबाट मन्त्रिपरिपषदमा पेश हुने प्रक्रियामा रहनु व्यावसायिक योजनाको प्रमुख उपलब्धीको रूपमा लिन सकिन्छ ।

व्यवसायिक योजनाले लगानीमा उल्लेख्य सुधार गर्ने लक्ष्य राखे बमोजिम कोषले शहरी पूर्वाधार निर्माणका लागि प्रवाह गर्ने ऋण/अनुदान एवम् प्राविधिक सहयोगलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन विगतका लगानी निर्देशिकाहरू एवम् ऋण अनुदान नीतिलाई सङ्घीयता अनुरूप परिमार्जन गरी कोषको लगानी विनियमावली, २०७९ को कार्यान्वयन सँगै पूर्वाधार निर्माणका लागि गरेको ऋण लगानीको असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन "ऋण असुली विनियमावली, २०७९" पहिलो पटक कार्यान्वयनमा ल्याउन सफल भएको छ । यी दस्तावेजहरूले आगामी दिनमा कोषको उद्देश्य अनुरूप अगाडि बढ्न र विकास आयोजनाहरूमा पृष्ठपोषणका लागि वैकल्पिक वित्तीय स्रोत र नवीन वित्तीय उपकरणहरूको परिचालनका लागि एक सुदृढ संस्थाका रूपमा कार्य गर्न महत्वपूर्ण आधार प्रदान गरेको छ ।

कोषको व्यावसायिक योजनाले चालु कार्यक्रम अन्तर्गत रू. ७ अर्ब ७८ करोड र नयाँ कार्यक्रम अन्तर्गत १२ अर्ब २२ करोड सहित रू. २० अर्ब लगानी गर्ने लक्ष्य राखिएता पनि विद्यमान सृजित लगानी वातावरणमा देखा परेका विविध समस्याका कारण रू. ४ अर्ब १८ करोड मात्र लगानी भएको छ ।

कोषको व्यावसायिक योजना अवधिभर शहरी पूर्वाधारका आयोजनाहरूमा रू. ३ अर्ब ६१ करोड ऋण र रू. १४ करोड १५ लाख अनुदान, खानेपानी तथा सरसफाईका आयोजनाहरूमा रू. १ अर्ब ८९ करोड लगानी गर्ने गरी जम्मा रू. १८ अर्ब बराबरका ७३ वटा आयोजनाहरूका लागि कोषबाट रू. ५ अर्ब ६४ करोड १५ लाख लगानी स्वीकृत गरिएको छ ।

कोषको व्यावसायिक योजना कार्यान्वयनका लागि स्रोत सुनिश्चितता भएकाबाट रू. ७ अर्ब ३ करोड र थप स्रोत परिचालनका लागि नेपाल सरकार, कोषको ईक्विटी र वैदेशिक दातृ संस्थाहरू (GCF, KfW), बोण्ड बाट रू. १२ अर्ब ९७ करोड स्रोत व्यवस्थापन गरी जम्मा रू. २० अर्ब वित्तीय स्रोत व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा रू. ५ अर्ब बराबरको स्रोत व्यवस्थापन भएको छ । "नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०" नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा प्रस्तुत गर्ने प्रक्रियामा नै रहनु, नेपाल सरकारका निकायहरू तथा वैदेशिक

निकायहरूसँग स्रोत व्यवस्थापनका लागि गरिएको समन्वय लक्षित समयमा परिणाममुखी हुन नसक्नु, GCF सँगको Accreditation प्रक्रियामा भएको ढिलाई जस्ता विविध कारणले स्रोत व्यवस्थापनमा प्रत्यक्ष असर पर्न गएको छ ।

यद्यपि केही नयाँ कार्यक्रम आ.व ८१।८२ देखि एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत शहरी उत्थानशीलता तथा जीवनयापन सुधार आयोजना (Urban Resilience and Livability Improvement Project -URLIP) कोष समेतको सहभागिता कार्यान्वयन हुने गरी नेपाल सरकार र कोष बीच सम्झौता सम्पन्न भएको छ । त्यस्तै शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागबाट कार्यान्वयन भइरहेको **"नयाँ शहर आयोजना"** मा नगर विकास कोषको ऋण समेत परिचालन हुने गरी Memorandum of Understanding (MoU) सम्पन्न गरिएको छ ।

एशियाली विकास बैङ्कको सहयोगमा कोष समेतको सहभागितामा एकीकृत शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना (Integrated Urban Water Supply and Sanitation Sector Project -IUWSSSP), फिनल्याण्ड सरकार सँगको सहकार्यमा Public Investment Facility (PIF) को स्रोत परिचालन गर्ने गरी Solid Waste Water Treatment, Faecal Sludge Management आयोजना, World Bank Group अन्तर्गतको International Finance Corporation (IFC) सँगको सहकार्यमा ६ वटा महानगरपालिकाहरूमा प्राविधिक सहयोग परिचालन गर्ने गरी कार्यक्रमहरू अगाडि बढिरहेका छन् ।

व्यवसायिक योजना अनुसार आ.व. ०८०।८१ को अन्तसम्ममा ऋण असुली ९५ प्रतिशत पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएकोमा आ.व. ०८०।८१ मा ५० प्रतिशतको हाराहारीमा ऋण असुली भएको छ । कोषमा ऋण असुली विनियमावली नहुनु, कोषमा ऋण असुली शाखामा पर्याप्त जनशक्ति नहुनु, स्थानीय तह तथा उपभोक्ता संस्थाहरूमा कोभिडका कारण आम्दानीमा ह्रास हुनु, नेपाल सरकारको खानेपानी महशुलमा छुट दिने घोषणा, नयाँ ऋण असुली विनियावली आ.व. ०७९।८० बाट मात्रै लागू भएकोले लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्राप्त नहुनुमा प्रमुख कारण रहेका छन् ।

कोषको ४ वर्षीय व्यावसायिक योजनाको मुख्य लक्षित क्षेत्र (Key Result Area) अन्तर्गतका कोषको व्यवसाय प्रबर्द्धन तथा विस्तार, कोषको कार्य प्रणालीलाई डिजिटल प्रणालीमा रूपान्तरण, कोषमा आयोजना बैंकको तयारी, आयोजनाहरूको अनुगमन र मूल्यांकन, नगरपालिकाहरूको आन्तरिक आम्दानी बृद्धि, नगरपालिका तथा उपभोक्ता संस्थाहरूको क्षमता अभिबृद्धि कोषको कार्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय वित्तीय संस्थाहरूसँगको सहकार्य, GCF को Accrediatin सम्बन्धन प्राप्त सम्बन्धमा प्रगति, नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास कार्यक्रमको कार्यान्वयन, कर्मचारीहरूको क्षमता विकास र कोषको संस्थागत विकासका लागि विभिन्न निर्देशिका एवम् विनियमावली तर्जुमा तथा कार्यान्वयनको क्षेत्रमा उल्लेखनीय उपलब्धी हासिल गरिएको छ ।

कोषको व्यावसायिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य प्राप्तिमा देखिएका चुनौतीहरूलाई सामना गर्न आगामी दिनमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचना सम्बन्धी रणनीति पत्र बमोजिम तयार भएको **"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०" लाई संसदबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याउन नितान्त आवश्यक छ ।**

विषय सुची

कार्यकारी सारांश झ

१. पृष्ठभूमिः १

२. कोषको उद्देश्यः १

३. कोषको संगठन संरचना र विद्यमान कर्मचारीको अवस्था १

कोषको स्वीकृत दरबन्दी एवम् पदपूर्तिको अवस्था १

नगर विकास कोषको संगठन संरचना २

४. कोषको वित्तिय अवस्था ३

५. "व्यवसायिक योजना (Business Plan) को दुरदृष्टि, ध्येय, मूल मान्यता र लक्ष्य ४

५.१ दूरदृष्टि (Vision) ४

५.२ ध्येय (Mission) ४

५.३ मूल मान्यता (Core Values) ४

६. व्यावसायिक योजनाको रणनीतिक तथा मुख्य लक्षित क्षेत्र (Key Result Area) र प्राप्त उपलब्धी ४

(७) अनुगमन तथा मूल्यांकन १२

८. हरित जलवायु कोष (Green Climate Fund) सँगको Accredation १२

९. नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास
(Municipal Finance and Capacity Building) कार्यक्रम १३

१०. संस्थागत विकास १३

११. आयोजना बैंकको तयारी १५

१२. सम्पन्न आयोजना १५

१३. प्रतिवेदनहरू प्रकाशन १७

१४. कोषको विगत ४ वर्षको नाफा एवम् पूँजी कोषको अवस्था १७

१५. मन्त्रीज्यू, सचिव, सञ्चालक समिति, उपसमिति र दैनिक कार्य सञ्चालन बैठकहरू १८

१६. कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको व्यावसायिक योजना लक्ष्य प्राप्तिमा चुनौती १९

१७. कोषले अबलम्बन गर्नुपर्ने आगामी कार्यदिशा २१

१८. कोषबाट सम्पन्न भएका विभिन्न क्रियाकलापहरू ५०

तालिकाहरू

तालिका-१ कोषको स्वीकृत दरबन्दी एवम् पदपूर्तिको अवस्था १

तालिका-२ कोषको वित्तिय अवस्था ३

तालिका-३ शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना तर्फ सम्पन्न आयोजना १५

तालिका-४ कोषको विगत ४ वर्षको नाफा एवम् पूँजी कोषको अवस्था १६

तालिका-५ खानेपानी आयोजना अन्तर्गत सम्पन्न आयोजना १७

चार्टहरू

चार्ट-१ संगठन संरचना २

चार्ट-२ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को लगानी लक्ष्य तथा प्रगति ५

चार्ट-३ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत लगानी ५

चार्ट-४ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत लगानी ६

चार्ट-५ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत आयोजना सख्या ६

चार्ट-६ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को स्रोत व्यवस्थापन स्थिति ६

चार्ट-७ व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्रोत व्यवस्थापन ७

चार्ट-८ आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको
व्यावसायिक योजना अबधीको ऋण असुली लक्ष्य तथा प्रगति ८

ABBREVIATIONS AND ACRONYMS

ADB	Asian Development Bank
AIIB	Asian Infrastructure Investment Bank
DPs	Development Partners
DPR	Detailed Project Report
DWSSM	Department of Water Supply and Sewerage Management
EU	European Union
FCGO	Financial Comptroller General Office
FY	Fiscal Year
GCF	Green Climate Fund
GoN	Government of Nepal
IFC	International Finance Corporation
ISO	International Organization of Standardization
Kfw	German Development Bank
KPI	Key Performance Indicators
MFCB	Municipal Finance and Capacity Building
M&E	Monitoring and Evaluation
MIS	Management Information System
MoF	Ministry of Finance
MoFAGA	Ministry of Federal Affairs and General Administration
MOU	Memorandum of Understanding
MoUD	Ministry of Urban Development
NEA	Nepal Electricity Authority
NGOs	Non-Governmental Organizations
NPC	National Planning Commission
PGs	Provincial Governments
PEs	Public Entities
PPP	Public Private Partnership
PME	Planning, Monitoring and Evaluation
SOP	Standard operating Procedure
STIUEIP	Secondary Town Integrated Urban Environmental Improvement Project
STWSSSP	Small Towns Water Supply and Sanitation Sector Project
TDF	Town Development Fund
TDP	Town Development Program
UDP	Urban Development Programme
UEIP	Urban Environment Improvement Program
UGDP	Urban Governance and Development Program
UIDC	Urban Infrastructure Development Corporation
UIDP	Urban Infrastructure Development Project
USTP	Urban Sustainable Transport Project
WB	World Bank
WUA'S	Water User's Association
UWSSSP	Urban Water Supply and Sanitation Sector Project
WSSSP	Water Supply and Sanitation Sector Project

सञ्चालक समिति

अध्यक्ष
मणिराम गेलाल
सचिव
शहरी विकास मन्त्रालय

सदस्य
रण बहादुर राई
नगर प्रमुख, सूर्योदय न.पा.

सदस्य
प्रदिप कुमार यादव
नगर प्रमुख, वौधिमाई न.पा.

सदस्य
मिना कुमारी लामा
नगर प्रमुख, हेटौडा उप-महान.पा.

सदस्य
धनराज आचार्य
नगर प्रमुख, पोखरा महान.पा.

सदस्य
जोगराज चौधरी
नगर प्रमुख, लमही न.पा.

सदस्य
धनकुमारी शाही
नगर उप-प्रमुख, आठविसकोट न.पा.

सदस्य
सुशिला शाही
नगर प्रमुख, लम्कीचुहा न.पा.

सदस्य
ईश्वरी प्रसाद अर्याल
सह-सचिव, अर्थ मन्त्रालय

सदस्य
सुमन दहाल
सह-सचिव, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

सदस्य
किरण पण्डित
अर्थ विज्ञ

सदस्य
ई. रवि भुषण झा
प्राविधिक विज्ञ

सदस्य
रन्जु कुमारी साह

सदस्य
हिक्मत जंग कार्की

सदस्य
डा. रूद्र प्रसाद घिमिरे

सदस्य सचिव
कृष्ण प्रसाद सापकोटा
कार्यकारी निर्देशक

१. पृष्ठभूमि

नेपालमा नगरहरूको निर्माण, विकास तथा विस्तार एवम् नगरहरूमा आधारभुत सामाजिक सेवा र आयमूलक आयोजना सञ्चालन गर्न गराउन तथा त्यस्तो सेवा तथा आयोजना सञ्चालन गर्ने नगर विकाससँग सम्बन्धित निकायहरूलाई आर्थिक र प्राविधिक सहयोग प्रदान गरी व्यवस्थित ढङ्गले नगरको निर्माण गर्ने गराउने अभिप्रायले वि.सं. २०४५ फाल्गुण २ गते नगर विकास कोष समितिको रूपमा स्थापना भएको हो । वि.सं. २०५३ सालदेखि नगर विकास कोष ऐनद्वारा स्वायत्त संस्थाको रूपमा कार्य गर्दै आईरहेको कोषले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि नेपाल सरकार, अन्तराष्ट्रिय विकास बैंक र द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय संघ/संस्थाहरूको वित्तीय तथा प्राविधिक सहयोगमा आधारभूत सामाजिक र आयमूलक पूर्वाधार निर्माणका लागि ऋण, अनुदान, प्राविधिक सहयोग, अध्ययन तथा अनुसन्धानका कार्यहरू गर्दै आईरहेको छ ।

कोषको सञ्चालन तथा ब्यवस्थापनका लागि नीतिगत तहमा सञ्चालक समिति र नीति नियम तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापन तहमा नगर विकास कोष ऐन, २०५३ को दफा १८(१) बमोजिम कोषको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा दैनिक कार्य सञ्चालन गर्नका लागि तोकिएको योग्यता पुगेको व्यक्तिहरू मध्येबाट खुल्ला प्रतिस्पर्धाको आधारमा समितिले एक जना कार्यकारी निर्देशक नियुक्त गर्ने प्रावधान रहेको छ । सोही बमोजिम मिति २०७७।४।१३ मा ४ वर्षको लागि नियुक्त कार्यकारी निर्देशकको कार्यकालमा कार्यान्वयन हुने गरी कोषको **आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको "व्यवसायिक योजना"** सञ्चालक समितिको मिति २०७७।०६।२१ गतेको १९३ बैठकले स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको थियो ।

२. कोषको उद्देश्य

नगर विकास कोष ऐन, २०५३ को परिच्छेद २ (५) बमोजिम नगर विकास कोषको देहाय बमोजिम उद्देश्यहरू रहेका छन्:

(क) नगर विकाससँग सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने ।
(ख) नगरलाई स्वच्छ तथा सफा राख्न आवश्यक काम गर्ने, गराउने ।
(ग) विभिन्न किसिमका आधारभूत सामाजिक सेवा तथा आयमूलक आयोजना सञ्चालन गर्ने, गराउने ।
(घ) नगर विकास र यसको लागि गरिनुपर्ने सम्भाव्य सुधारहरूका सम्बन्धमा देखा परेका समस्याहरूको निराकरणका उपायहरू पत्ता लगाउन आवश्यकतानुसार कार्यमूलक अनुसन्धान गर्ने, गराउने ।

३. कोषको संगठन संरचना र विद्यमान दरबन्दीको अवस्था

कोषको स्वीकृत संगठन संरचना बमोजिम स्थायी सेवा तर्फ विभिन्न सेवा समूह तथा तहमा गरी ३४ दरबन्दीहरू मध्ये २२ पदमा कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् भने १२ वटा पदहरू रिक्त रहेका छन् ।

कोषको स्वीकृत दरबन्दी एवम् पदपूर्तिको अबस्था

तह	पदनाम	स्वीकृत दरबन्दी				पदपूर्ति	रिक्त दरबन्दी
		प्रशासन	वित्त	प्राविधिक	जम्मा		
विशिष्ट	कार्यकारी निर्देशक	१	-	-	१	१	-
११	निर्देशक (प्रशासन/वित्त)	१		१	२	-	२
१०	प्रबन्धक (प्रशासन/वित्त)	१		१	२	-	२
९	उपप्रबन्धक	१	२	२	५	३	२
८	वरिष्ठ अधिकृत	२	१	१	४	१	३
७	अधिकृत	१	१	४	६	५	१
६	स. अधिकृत	४	४	-	८	६	२
५	वरिष्ठ कार्यालय सहायक	४	०	-	४	४	-
४	कार्यालय सहायक	२	०	-	२	२	-
	जम्मा	**१७**	**८**	**९**	**३४**	**२२**	**१२**

तालिका-१: कोषको स्वीकृत दरबन्दी एवम् पदपूर्तिको अवस्था

नगर विकास कोषको संगठन संरचना

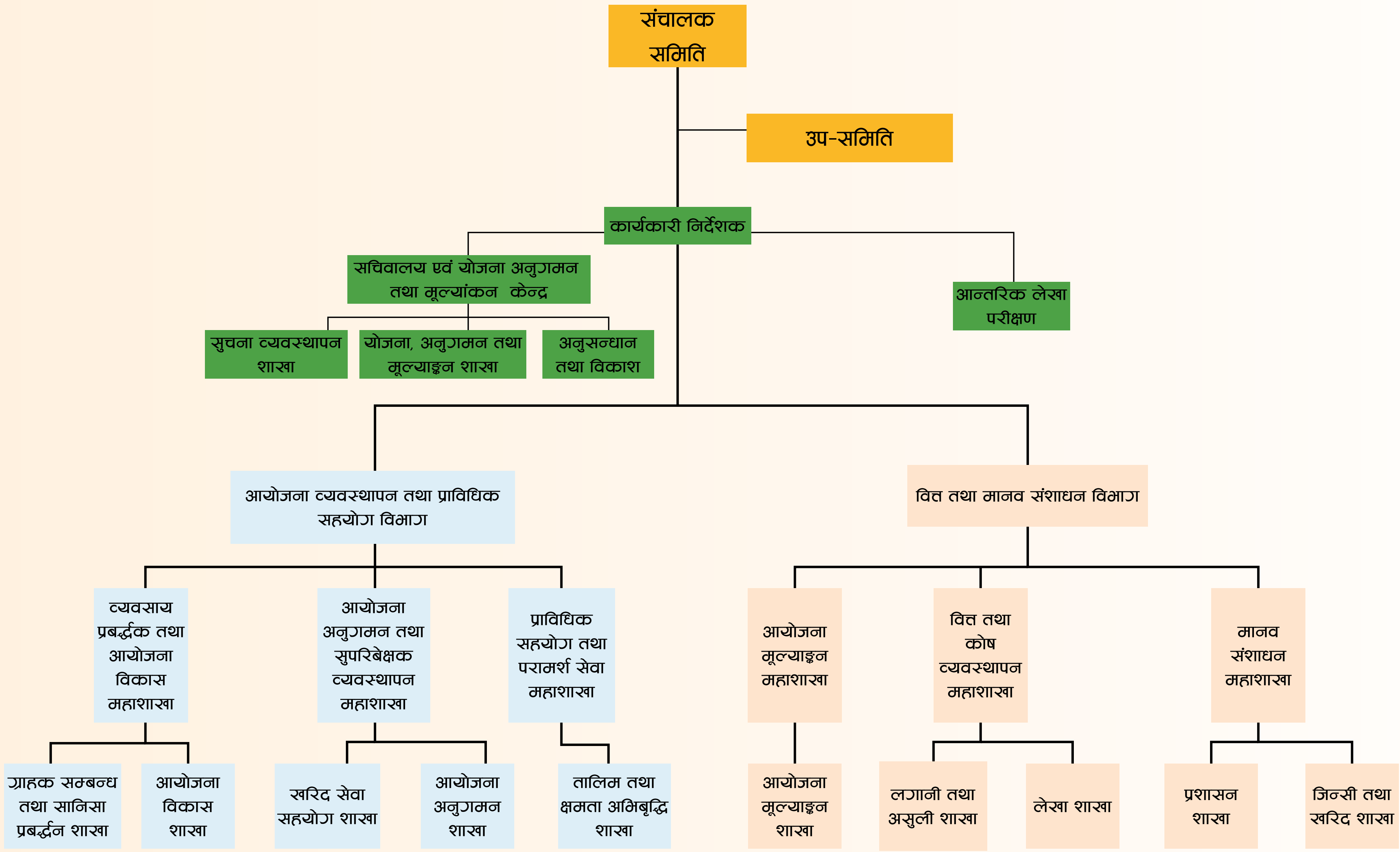

चार्ट-१: संगठन संरचना

कोषमा सहयोगी स्तर श्रेणी विहिन सेवा करारमा स्वीकृत जम्मा १२ वटा पदमा कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका छन् । साथै कोषको ADB र EU को संस्थागत सहयोग अन्तर्गत परामर्शदाता विज्ञहरू आयोजना अवधिभरका लागि कार्यरत रहेका छन् ।

४. कोषको वित्तिय अवस्था

कोषको २०८० आषाढ मसान्तको वित्तीय स्थितिको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

विवरणहरू	वित्तिय अवस्था
सम्पति	
नगद तथा नगद समान	१,२३९,०७८,६८३
नगरपालिकाहरू लाई ऋण तथा पेश्की	१०,१७४,३१०,३१८
अन्य पेश्की तथा ऋण	२०,५२८,८२९
लगानी	२,२५०,०००,०००
चालु कर सम्पति	
सम्पत्ति तथा उपकरण	१४५,६६६,२९२
अमुर्त सम्पत्ति	१११,२१६
स्थगत कर सम्पत्ति	१८९,५०८,५७३
कन्ट्रिब्युसन रिसिवेवलस्	१५,२८६
अन्य सम्पत्ति	४९,१९६,१६४
जम्मा सम्पत्ति	**१४,०६८,४१५,३६०**
दायित्व तथा इक्विटी :	
दायित्व	
अवितरित अनुदान	३६,१९३,४७९
ऋण दायित्व	७,१६१,६२७,९०१
चालु कर दायित्व	२७,६८५,१०९
ब्यवस्था	
स्थगीत कर दायित्व	
अन्य दायित्व	५,०५९,५२३
जम्मा दायित्व	**७,२३०,५६६,०१३**
इक्विटी	
शेयर पूँजी	२,७६२,९७९,७९४
पूँजी कोष योगदान :	
नियन्त्रित कोष	२,०८८,०३०,९६४
विशेष कोष	१५२,७४८,६१७
प्रतिधारित आय	
साधारण जगेडा सञ्चित मुनाफा/(घाटा)	१,८३४,०८९,९७२
जम्मा इक्विटी	**६,८३७,८४९,३४७**
जम्मा दायित्व तथा इक्विटी	**१४,०६८,४१५,३६०**

तालिका-२: कोषको वित्तिय अवस्था

५. व्यवसायिक योजना (Business Plan) को दुरदृष्टि, ध्येय, मूल मान्यता र लक्ष्य

५.१ दूरदृष्टि (Vision)

शहरी पूर्वाधार विकासमा नेतृत्वदायी दिगो वित्तिय मध्यस्थकर्ताको रूपमा स्थापित हुने ।

५.२ ध्येय (Mission)

राष्ट्रिय विकासको लक्ष्य अनुरूप शहरी पूर्वाधार एवं शहरी सेवा सुविधामा जनताको पहुँच स्थापित गरी आर्थिक तथा सामाजिक जीवनस्तरमा सुधार गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

५.३ मूल मान्यता (Core Values)

- शहरी पूर्वाधारहरूको निर्माणमा ऋण लगानीलाई प्रबर्द्धन गर्दै शहरी पूर्वाधार सेवा सुविधाहरूको विस्तार गरी जनताको आर्थिक तथा सामाजिक जीवनस्तरमा सुधार ।
- शहरी पूर्वाधारमा लगानीलाई विस्तार गर्दै देशको आर्थिक–सामाजिक क्षेत्रको विकास ।
- शहरी पूर्वाधार निर्माणका लागि वैकल्पिक वित्तीय श्रोत परिचालनका लागि विभिन्न वित्तीय उपकरण (Financial Tools) हरूको प्रवर्द्धन तथा उपयोग ।

५.४ लक्ष्य (Goals)

- सन् २०२४ सम्म संस्थालाई एक देखिने र दिगो वित्तीय मध्यस्थकर्तामा रूपान्तरण ।
- शहरी पूर्वाधारमा लगानीका लागि निश्चित पूँजी संरचना सहित बलियो स्रोतको आधार सुनिश्चित गर्ने ।
- स्थानीय तहहरूको मागको आधारमा आ.व. ०२३।२४ सम्म रू. २० अर्ब लगानी गर्ने ।
- परियोजना बन्डहरु मार्फत आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय बजारबाट वित्तीय स्रोतहरु परिचालन गर्ने ।

६. व्यवसायिक योजनाको रणनीतिक तथा मुख्य लक्षित क्षेत्र (Key Result Area) र प्राप्त उपलब्धी

(क) शहरी पूर्वाधार विकास निगम, ऐन स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने

- नगर विकास कोषलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तह एवं वित्तीय संस्थाहरूको समेत स्वामित्व रहने गरी पुनर्संरचना गरी पूर्वाधार विकासमा वैकल्पिक पूँजी परिचालन गर्ने सक्षम संस्थाको रूपमा सञ्चालन गर्न कानूनी प्रबन्धका लागि नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट मिति २०८०।०१।२६ मा "नगर विकास कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचना रणनीति पत्र" स्वीकृत भएको ।
- स्वीकृत रणनीति पत्र बमोजिम कोष सञ्चालक समितिले **"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०"** स्वीकृत गरी शहरी विकास मन्त्रालयबाट नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा संसदमा पेश गर्नका लागि आवश्यक प्रक्रियामा रहेको ।
- **"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०"** मा कोषको कोषको अधिकृत पुँजी पचास अर्ब रूपैयाँ, कोषको जारी पुँजी पचास अर्ब रूपैयाँ र चुक्ता पुँजी बीस अर्ब रूपैयाँ हुने गरि पूँजी संरचना र नेपाल सरकारको एकाउन्न प्रतिशत, प्रदेश सरकारको दश प्रतिशत, महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका र नगरपालिकाको पन्ध्र प्रतिशत, गाउँपालिकाको दश प्रतिशत,नेपाल सरकारको स्वामित्व रहेका निगम, कोष, संस्थान, कम्पनी, बैंक र अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्थाको चौध प्रतिशत हुने गरी शेयर स्वामित्वको व्यवस्था गरिएको ।

(ख) नगर विकास कोषको क्रेडिट रेटिङ्ग

कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पुनःसंरचनाका लागि **"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०"** नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा पेश गर्नका लागि आवश्यक प्रक्रियामा रहेकोले

पुन:संरचना पश्चात् मात्र कोषको क्रेडिट रेटिङ्को प्रक्रियामा लैजाने गरी व्यवस्थापनबाट आवश्यक तयारी गरिएको ।

कोषको संस्थागत कार्य प्रणाली सुधार गरी ISo certification प्राप्तिका लागि नेपाल सरकारको गुणस्तर तथा नापतौल विभागमा दर्ता भई आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढेको ।

(ग) लगानी तथा वित्तीय स्रोत व्यवस्थापन

(अ) लगानी

कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको व्यावसायिक योजनामा लगानी गर्नका लागि चालु आयोजना अन्तर्गत रू. ७ अर्ब ७८ करोड र नयाँ कार्यक्रम आयोजना अन्तर्गत १२ अर्ब २२ करोड सहित रू. २० अर्ब लगानी गर्ने लक्ष्य राखिएता पनि विद्यमान सृजित लगानी गर्ने वातावरणलाई मध्य नजर राखी रू. १३ अर्ब (Business Plan B- Annex-II) को लगानी लक्ष्य राखिएको थियो ।

व्यवसायिक योजना आवधि भर कोषमा चालु अवस्थामा रहेका नगर विकास कार्यक्रम, खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना जस्ता कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू अन्तर्गत नेपाल सरकार, दातृ निकाय तथा आफ्नो पूँजी कोष समेतको परिचालन गरी रू. ४ अर्ब १८ करोड लगानी भएको छ । जसमध्ये करिब रू. ६ करोड ५० लाख बराबर नगरपालिहरूका लागि लगानी योग्य आयोजनाहरूको विकास, सुपरिवेक्षण तथा नगरपालिका तथा खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूको क्षमता अभिबृद्धिका लागि प्राविधिक सहायता प्रदान गरिएको थियो । नगरपालिकाको खरिद प्रक्रिया, निर्माण व्यवस्थापन, करार प्रशासन जस्ता विषयमा क्षमता अभाव, स्वीकृत आयोजनाको बोलपत्र सम्बन्धी प्रक्रियामा ढिलाई, पूर्वाधार विकासका संरचनाको निर्माणका लागि प्रस्तावित जग्गाहरूको स्वामित्व सम्बन्धी समस्या जस्ता विविध कारणले आयोजनाहरूमा लगानी स्वीकृत गरी लगानी गर्न नसकिएको । कोषबाट सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रममा विगत चार वर्षमा गरिएको लगानीको विवरण क्रमशः **अनुसूची-१ (क), (ख), (ग), (घ), (ङ), (च)** मा संलग्न गरिएको छ ।

व्यवसायिक योजनाले लगानीका लागि लक्ष्य राखेका नयाँ कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू सम्बन्धित सरोकार निकायहरूसँगको सहाकार्य एवम् समन्वयमा महत्वपूर्ण आयोजनाहरू तथा कार्यक्रमहरू निकट भविष्यमा कार्यान्वयन हुने गरी अगाडि बढेका छन् ।

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को लगानी लक्ष्य तथा प्रगति

रू. दश लाखमा

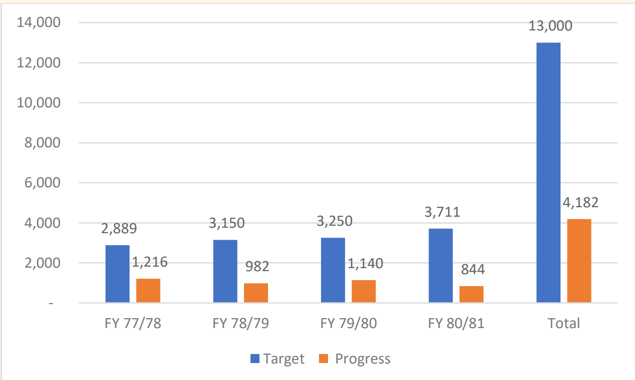

चार्ट-२: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को लगानी लक्ष्य तथा प्रगति

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत लगानी

रू. दश लाखमा

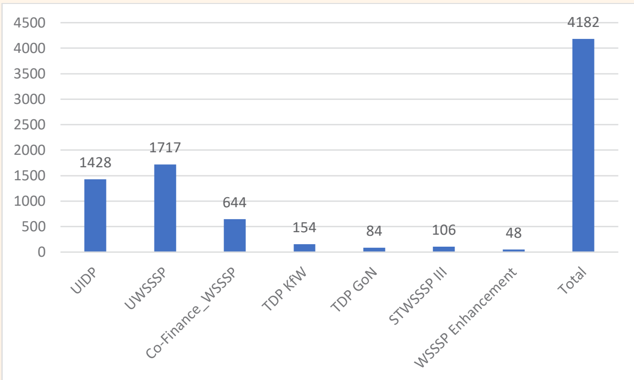

चार्ट-३: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत लगानी

(आ) लगानी स्वीकृति एवं लगानी सम्झौता

कोषको व्यावसायिक योजना अवधिभर शहरी पूर्वाधारका आयोजनाहरूमा ३ अर्ब ६१ करोड ऋण र रू. १४ करोड १५ लाख अनुदान, खानेपानी तथा सरसफाईका आयोजनाहरूमा रू. १ अर्ब ८९ करोड लगानी गर्ने गरी जम्मा रू. १८ अर्ब बराबरका ७३ वटा आयोजनाहरूका लागि कोषबाट रू. ५ अर्ब ६४ करोड १५ लाख लगानी स्वीकृत गरिएको छ । कोषबाट संचालित विभिन्न कार्यक्रममा विगत चार वर्षमा लगानी स्वीकृत आयोजनाहरूको विवरण **अनुसूची-२ (क), (ख), (ग), (घ)** मा संलग्न गरिएको छ ।

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत लगानी

रू. दश लाखमा

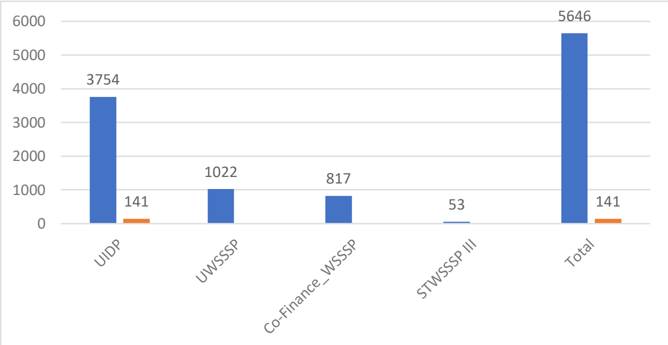

चार्ट-४: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत लगानी

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत आयोजना सख्ंया

रू. दश लाखमा

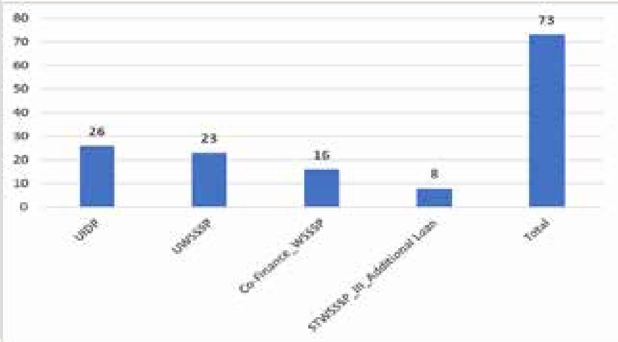

चार्ट-५: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत आयोजना सख्ंया

(इ) स्रोत व्यवस्थापन

कोषको व्यावसायिक योजना कार्यान्वयनका लागि स्रोत सुनिश्चिता भएकाबाट रू. ७ अर्ब ३ करोड र थप स्रोत परिचालनका लागि नेपाल सरकार, कोषको ईक्विटी, वैदेशिक दातृ संस्थाहरू (GCF, KfW) र बोण्डबाट रू. १२ अर्ब ९७ करोड स्रोत गरी जम्मा रू. २० अर्ब वित्तीय स्रोत व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा रू. ५ अर्ब ४५ करोड बराबर मात्र स्रोत व्यवस्थापन हुन गयो ।

"नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८०" नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा प्रस्तुत गर्ने प्रक्रियामा रहनु, नेपाल सरकारका निकायहरू तथा वैदेशिक निकायहरूसँग स्रोत व्यवस्थापनका लागि गरिएको समन्वय लक्षित समयमा परिणाममुखी हुन नसक्नु, GCF सँगको Accreditation प्रक्रियामा भएको ढिलाई जस्ता विविध कारणले लक्षित नयाँ कार्यक्रमहरू व्यासायिक योजना अवधिभर कार्यान्वयनमा आउन नसक्दा नयाँ स्रोत व्यवस्थापन हुन सकेन । आ.व ८१।८२ देखि केही नयाँ कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा आएका छन् भने केही कार्यक्रमहरू कोष समेतको सहभागिता निकट भविष्यमा कार्यान्वयन हुने गरी अगाडि बढिरहेका छन् ।

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को स्रोत व्यवस्थापन स्थिति

रू. दश लाखमा

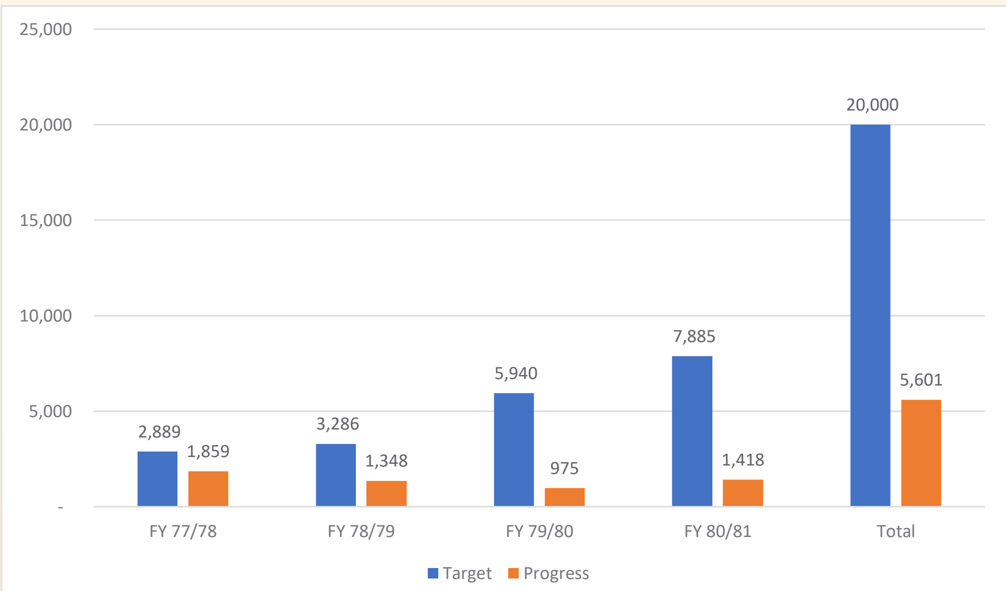

चार्ट-६: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) को स्रोत व्यवस्थापन स्थिति

व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्रोत व्यवस्थापन

रू. दश लाखमा

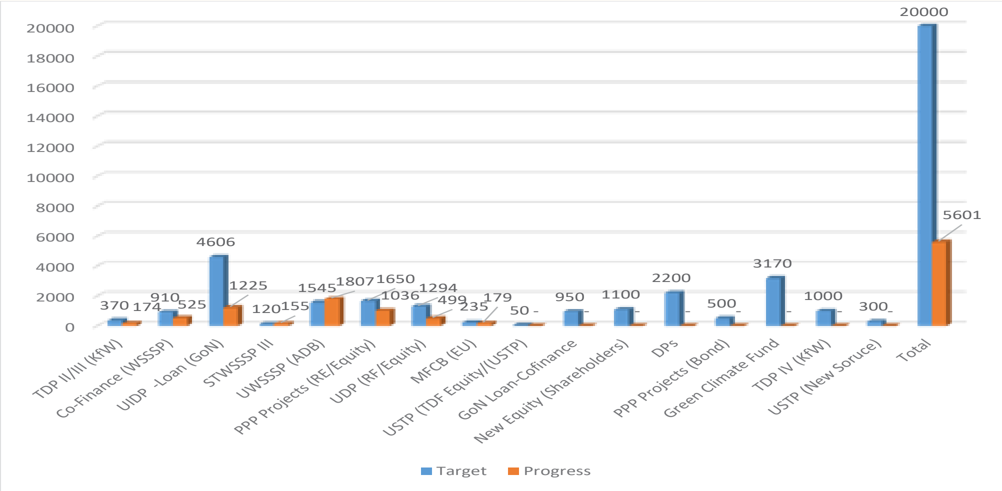

चार्ट-७: व्यवसायिक अवधि (४ वर्ष) मा विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत स्रोत व्यवस्थापन

(ई) नयाँ कार्यक्रम एवम प्रस्तावित कार्यक्रमहरू

(क) शहरी उत्थानशिलता तथा जीवनयापन सुधार आयोजना (Urban Resilience and Livability Improvement Project -URLIP)

एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत शहरी उत्थानशीलता तथा जीवनयापन सुधार आयोजना (Urban Resilience and Livability Improvement Project -URLIP) आयोजना नगरपालिकाहरूको पूर्वाधार विकास तथा शासन व्यवस्थामा सुधार गरी समावेशी आर्थिक बृद्धि र जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले नेपाल सरकार र एशियाली विकास बैंक बीच जनवरी १७, २०२४ मा ऋण एवम् अनुदान सम्झौता सम्पन्न भई नेपाल सरकार, एशियाली विकास बैंक, नगर विकास कोष र सहभागी पालिकाहरू (पोखरा महानगरपालिका, जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, देवदह, सैनामैना, लुम्बिनी सांस्कृतिक, सिद्धार्थनगर तथा तिलोत्तमा नगरपालिका) बीच आयोजना सम्झौता एवम उप आयोजना सम्झौता सम्पन्न भएको छ । आयोजनाको कूल लागत अमेरिकी डलर २०७.५ मिलियन मध्ये सहभागी नगरपालिकाहरूमा सञ्चालन हुने आयोजनाको Civil works तर्फ मध्येको १८ प्रतिशत सम्मको लागत नगर विकास कोषबाट सम्बन्धित नगरपालिकाहरूमा ऋण लगानी हुनेछ ।

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय र नगर विकास कोष बीच मिति २०८१ जेठ ३० मा कोषलाई अधिकतम अमेरिकी डलर २३,१५०,००० बराबरको रकम नेपाली मुद्रामा सहायक ऋणको रूपमा उपलब्ध गराउन सम्बन्धमा सहायक ऋण सम्झौता सम्पन्न गरिएको छ । आ.व. ०८१।८२ का लागि यस कार्यक्रम अन्तर्गत सहभागी नगरपालिकाहरूमा शहरी पूर्वाधारका आयोजनाहरूमा कोषको ऋण लगानीका लागि नेपाल सरकारको बजेटरी प्रणाली अन्तर्गत रू. ४३ करोड विनियोजन भएको छ ।

(ख) नयाँ शहर आयोजना

नेपाल सरकार, शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागबाट कार्यान्वयनमा रहेको नयाँ शहर आयोजना अन्तर्गतका जग्गा एकीकरण आयोजना (Land Pooling Project) हरूमा नगर विकास कोषको ऋण समेत परिचालन हुने गरी शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, नयाँ शहर आयोजना समन्वय कार्यालय र नगर विकास कोष बीच Memorandum of Understanding (MoU) सम्पन्न गरिएको छ ।

(ग) सह-वित्तिय लगानी

पोखरा महानगरपालिकामा एकीकृत पर्यटकीय पूर्वाधार आयोजना (Integrated Tourism Infrastructure Project) को अध्ययन, लगानी, निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न Special Purpose Vehicle (SPV) कम्पनी पोखरा महानगरपालिका, नगर विकास कोष र नेपाल पूर्वाधार बैंक (Nepal Infrastructure Bank Limited) को शेयर स्वामित्वमा स्थापना गर्नका निमित्त त्रिपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भई संयुक्त रूपमा आयोजनाको अध्ययन कार्य प्रारम्भिक चरणमा रहेको ।

(घ) प्रस्तावित कार्यक्रमहरू

- एकीकृत शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना (Integrated Urban Water Supply and Sanitation Sector Project -IUWSSSP):
  एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा सञ्चालन हुने एकीकृत शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना (Integrated Urban Water Supply and Sanitation Sector Project -IUWSSSP) अगाडि बढाउने क्रममा आयोजनाको अबधारणा तथा आयोजनाको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि प्रस्तावित संस्थागत संरचना सम्बन्धमा कोष र ए.डि.बि. बीच छलफल भई आवश्यक प्रक्रियागत कार्य अगाडि बढाईएको ।
- Public Investment Facility (PIF) Framework Agreemnt सम्बन्धमा ।
  फिनल्याण्ड सरकार सँगको सहकार्यमा कोषबाट Public Investment Facility (PIF) को श्रोत परिचालन Solid Waste Water Treatment तथा Faecal Sludge Management आयोजनाहरूमा गर्ने गरी सहकार्य अगाडि बढाइएको । अर्थ मन्त्रालय र फिनल्याण्ड सरकार बीच हुने PIF-Framework Agreement सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालयले विभिन्न मन्त्रालयहरूसँग राय सहमति माग गरेकोमा कोष समेतको सहमति शहरी विकास मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयमा पेश गरिएको ।
- World Bank Group अन्तर्गतको International Finance Corporation (IFC) सँगको सहकार्यमा ६ वटा महानगरपालिकाहरूमा IFC को सहयोगमा कोषबाट प्राविधिक सहयोग परिचालन गरि शहरी पूर्वाधार विकास तथा निर्माणका लागि नीजि क्षेत्रको लगानी अभिवृद्धि गर्नका लागि आवश्यक तयारी गर्न नगर विकास कोष र International Finance Corporation (IFC) बीच प्रस्तावित सहमतीपत्र (MoU) मा प्रचलित कानून बमोजिम सहमती पत्र (MoU) मा कोषको तर्फबाट हस्ताक्षर गर्न सहमतिका लागि कोष सञ्चालक समितिको निर्णय बमोजिम शहरी विकास मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयमा प्रस्तावित MOU पेश गरिएको ।

(ङ) ऋण असुली

आ.व. ०७६।७७ मा जम्मा ऋण असुली ६२.२५ प्रतिशत भएकोमा कोषको व्यावसायिक योजना अनुसार आ.व. ०८०।८१ को अन्तसम्ममा ऋण असुली ९५ प्रतिशत पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएको थियो । कोषले ऋण असुली विनियमावली, २०७९ स्वीकृत गरी ऋण असुली प्रशासनलाई प्रभावकारी गराउन सोही विनियमावली बमोजिम भएका व्यवस्था अनुसार ऋण असुली उपसमितिले कार्यहरू गर्दै आएको र विनियममा भएको व्यवस्थाहरू प्रभावकारी रूपमा लागू गरिएको छ । आ.व. २०८०/८१ को अन्त्यसम्म साँवा तथा ब्याज गरी जम्मा रू. १० अर्ब ३१ करोड ४१ लाख असुल हुनुपर्नेमा आ.व. २०८०/८१ को अन्त्य सम्ममा साँवा र ब्याज गरी रू. ८ अर्ब १ करोड ९० लाख असुल भएको छ ।

व्यावसायिक योजना अनुसार आ.व. ०८०।८१ को अन्तसम्ममा ऋण असुली ९५ प्रतिशत पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएकोमा आ.व. ०८०।८१ मा ५० प्रतिशतको हाराहारीमा ऋण असुली भएको छ । लक्ष्य अनुसारको प्रगति प्राप्त नहुनुमा कोषमा छुट्टै ऋण असुली कार्यविधि नहुनु, कोषमा ऋण असुली शाखामा पर्याप्त जनशक्ति नहुनु, आयोजनाको तयारी एवम् निर्माणको क्रममा भएका प्राविधिक कमी कमजोरीहरू, स्थानीय तह तथा उपभोक्ता संस्थाहरूमा कोभिडका कारण आम्दानीमा ह्रास हुनु, आर्थिक मन्दी, नेपाल सरकारको पानीको महशुल छुट सम्बन्धी नीति, नयाँ ऋण असुली विनियमावली आ.व. ०७९।८० बाट मात्रै लागु हुनु रहेका छन् ।

कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको व्यावसायिक योजना अबधीको ऋण असुली लक्ष्य तथा प्रगति

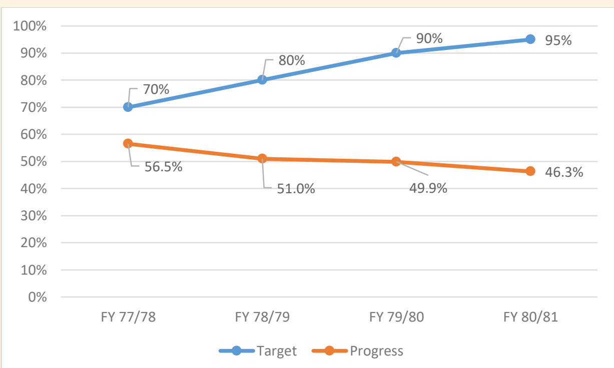

चार्ट-८: आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको व्यावसायिक योजना अबधीको ऋण असुली लक्ष्य तथा प्रगति

(च) अन्तराष्ट्रिय संजाल, क्षमता विकास तथा शिप आदान प्रदान

(International network for knowledge sharing/Capacity development established)

- कोष अन्तराष्ट्रिय संस्था CITYNET (The Regional Newtowrk of Local Authority for the Management of Human Settlements) सँग आवद्ध भई कोषको लगानी प्रबर्द्धन, सहशताब्दी लक्ष्य प्राप्ती तथा क्षमता अभिबृद्धिमा सहकार्यका लागि सन् २०२४ सम्मका लागि सदस्यता प्राप्त गरी CITYNET सँग आवद्ध भई कोषको उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि अन्तराष्ट्रिय संस्थासँग भगिनी सम्बन्ध कायम भएको ।
- न.वि.कोष तथा सहभागी १५ वटा न.पा.को वित्तिय व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिबृद्धिका लागि EU को सहयोगमा संचालित नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास (Municipal Finance and Capacity Building) कार्यक्रमको समयावधि December 2024 सम्म समयावधि थप भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
- कोषको संस्थागत विकासका लागि UNCDF को प्राविधिक सहयोग अन्तर्गत प्राप्त सहयोगलाई कोषको पुन:संरचनामा सहयोग पुऱ्याउने गरी परिमार्जन सहित MoU भई UNCDF संगको सहकार्य अगष्ट २०२४ सम्मका लागि म्याद थप भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
- जलवायु अनुकुलन तथा न्यूनिकरणका आयोजनाहरूको विकासका लागि सोही क्षेत्रमा अनुभव प्राप्त अन्तर-सरकारी अन्तर्राष्ट्रिय संगठन International Inter-Government Organization (Global Green Growth Institute–GGGI) र कोष बीच प्राविधिक सहयोगका लागि MoU सम्पन्न भई GGGI बाट अध्ययन भएको Market assessment to structure a Blended Finance Facility (BFF) for Faecal Sludge and Septage Management (FSSM) Sector in Nepal को प्रतिवेदनका आधारमा स्रोत परिचालनका लागि PIF Faciltiy लाई कार्यान्वयन प्रक्रियामा रहेको ।
- शहरी विकाससंग सम्बन्धित अन्तराष्ट्रिय संस्था Cities Development Initiative for Asia (CDIA) संग कोषको तर्फबाट आवश्यक समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग परिचालनको प्रक्रियामा रहेको ।
- नगर विकास कोषबाट European Union (EU) को अनुदान सहयोगमा सञ्चालित नगरपालिका वित्त तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (MFCB) अन्तर्गत नेदरल्याण्डको BNG Bank, VNG, SNV Netherlands, and UCLG सँग शहरी पूर्वाधारका क्षेत्रमा पूँजी बृद्धि तथा परिचालन सम्बन्धमा भएका असल अभ्यास तथा अनुभव आदान प्रदानका लागि माननीय शहरी विकास मन्त्री, सचिव, सञ्चालक सदस्य र कोषका पदाधिकारी समेतको सहभागितामा International exposure visit सम्पन्न भई कोषलाई अन्तराष्ट्रिय वित्तिय संस्थाहरू बीच पहिचान गराई समन्वय र सहकार्यका लागि वातावरण तयार गरिएको ।

अन्य अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसंग भएका कार्यहरूको प्रगति विवरण आगामी दिनमा गर्नुपर्ने कार्यहरू (अनुसूची ३) मा उल्लेख गरिएको छ ।

(छ) कोषले नयाँ पहिचान एवं तयारी गरेका व्यवसायिक क्षेत्रहरू

(New business portfolio / sectors identified and introduced)

- नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको GCF Country Program Pipeline मा कोषको तर्फबाट पुरानो आयोजनाहरूलाई अद्यावधिक र नयाँ आयोजना थप गरिएको:

अद्यावधिक गरिएका आयोजनाहरू:

- Green Buses: Sustainable Transportation through Electric Buses Repaid Transit eBRT) in Kathmandu Valley (Cross Cutting)
- National Financing vehicle to boost the emergence of Nepal's Green Economy (Cross Cutting)

थप गरिएका आयोजनाहरू:

- Electric Buses: Pilot Deployment of Electric Buses in Lumbini Province (Cross Cutting)
- Strengthening Climate Resilience of Agricultural Livelihoods in agro-ecological Regions in Karnali Province. (Adaption).
- Building Climate Resilient Green Infrastructure in Nepal (BCRGI (Adaptation)

- नगरपालिका वित्त तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (MFCB) अन्तर्गत विभिन्न नगरपालिकाहरूमा शहरी पूर्वाधारका १५ वाट Bankable Project को DPR तयार भएको र जसमध्ये नयाँ अबधारणाको आयोजनाहरू "बुटवल आधुनिक बहुतल्ले पार्किङ भवन" का लागि लगानी स्वीकृत भै नगरपालिकाबाट खरिद प्रक्रियामा रहेको छ भने धुलिखेल नगरपालिकामा Urban Regeneration in Old Settlements र बुटवल नगरपालिकामा Urban Regeneration in Historical Settlements of Old Batauli Bazaar, आयोजनाको अधययन सम्पन्न हुने क्रममा रहेको ।
- व्यवस्थित शहरीकरणमा स्थानीय सरकारसँगको सहकार्यमा जग्गा विकास आयोजनाहरूको पहिचान गरी भक्तपुरमा देको मेवा ईतापाके जग्गा विकास आयोजना र तनहुँमा वैरनी जग्गा विकास आयोजनामा लगानी स्वीकृत गरि आयोजना कार्यान्वयनको क्रममा रहेको ।
- सार्वजानिक नीजि साझेदारी (PPP) र मिश्रित लगानी (Blended Finance) को अबधारणामा भीमदत्त न.पा.को कञ्चन मल सार्वजनिक नीजि साझेदारी अबधारणामा अगाडि बढाउन लगानीको संरचना सम्बन्धी आवश्यक अध्ययन सम्पन्न भई सार्वजानिक नीजि साझेदारी (PPP) लगानीको विधि बमोजिम नगरपालिकाले आयोजना अगाडि बढाउन नसकेको ।
- काठमाण्डौ उपत्यकामा विद्युतीय वस (Electrical Bus Rapid Transit-eBRT) को अबधारणापत्रलाई विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, काठमाण्डौ महानगरपालिका, ललितपुर महानगरपालिका र अन्य सरोकारवाला निकायहरूको लिखित सहमती सहित Full Funding Proposal तयार गर्न अर्थ मन्त्रालय मार्फत Project Preparatory Facility प्रदान गर्नका लागि GCF मा पठाईएको ।

(ज) सूचना प्रविधि प्रणालीहरूको विकास (Automation System Established)

- कोषको ICT Audit सम्पन्न गराई ICT Audit बाट प्राप्त सुझाव बमोजिम कोषको IT & IS Policy / IT & IS Guidelines मस्यौदा तयार गरिएको । उक्त दस्तावेजहरूलाई सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने ।
- कोषको कार्यलाई डिजिटल प्रणाली (Automation System) मा रूपान्तरणका लागि कोषको Management Information System, Real time Monitoring System, Micro Banking System हरूमा अद्यावधिक तथा स्तरोन्नति गरिएको ।
- कोषबाट संचालित विभिन्न कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूसँग सम्बन्धित दस्तावेजहरू र तथ्याङ्कहरूको Archiveve गरिएको कोषको Management Inormatin System (MIS) मा विगतमा छुट भएका आयोजनसँग सम्बन्धित सम्झौता, आयोजना विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका दस्तावेजहरू Arechived गरी अद्यावधिक गरिएको ।
- कोषबाट विभिन्न नगरपालिका, साना शहरहरूमा सञ्चालन भएका आयोजनाहरूलाई Geographic Information System (GIS) मा प्रविष्ट गराईएको ।
- कोषका गतिविधिहरूलाई कोषको सामाजिक संजाल TDF/Facebook मार्फत सरोकार निकायहरू बीच सम्प्रेषण गराई सूचना प्रवाह गरी स्थानीय सरकार एवम् सरोकार नियकाहरू बीच कोषको भिजिविलिटि विस्तार गरिएको ।

(झ) नगरपालिकाहरूको आन्तरिक आम्दानी बृद्धि (Revenue base of Municipalitie (Client) Improved):

- हेटौडा उपमहानगरपालिका, गोरखा नगरपालिका र वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको Revnue Imprvement action Plan (RIAP) तयार गरी सम्बन्धित कार्यपालिकाको निर्णय सहित कार्यान्वयनमा लगिएको ।
- हरिवन, मेचीनगर र गोरखा नगरपालिकाको Mid term Expediture Framework, Municipal Financing Strategy तयार गरी सम्बन्धित नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गरिएको ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि महत्वपूर्ण मानिएका पुर्वाधार सम्पत्तिहरूको क्रमशः अभिलेखिकरण गरी प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि सम्पत्ति व्यवस्थापन कार्ययोजना (Assets Management Action Plan –AMAP) निर्माण र यस्को कार्यान्वयनमा सहजिकरणका लागि नगर विकास कोष (TDF) ले UN-DESA, UNCDF तथा UNOPS संग सहकार्यमा ६ Pilot नगरपालिकाहरूमा (धरान, हेटौडा, बुटवल, तुलसीपुर, धुलिखेल र भीमदत्त)

अभिमुखीकरण सहित सम्पत्ति व्यवस्थापन कार्ययोजनाको अभ्यास सुरू गरिएको साथै कोषले थप ९ वटा नगरपालिकाहरूमा (मेचीनगर, भद्रपुर, इटहरी, जनकपुर, हरिवन, गोरखा, तानसेन, वीरेन्द्रनगर, धनगढी) मा समेत यो कार्यक्रम लाई अघि वढाएको छ ।

- हेटौडा, भरतपुर, बुटवल, नेपालगञ्ज र धनगढी नगरपालिकाहरूको Borwowing Capcity Assessment गरी कोषबाट गर्न सकिने अधिकतम लगानीको सीमा निर्धारण गरिएको ।
- हरिवन, धरान, धनगढी र धुलिखेल गरी ४ वटा Pilot नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाई छिटो छरिता र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले विकास गरिएको एकीकृत नगर सेवा प्रणाली (ICT-Based Municipal Service Delivery System) लाई नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा लागू गरिएको । उक्त एकीकृत नगर सेवा प्रणालीलाई ७५३ स्थानीय सरकारहरूमा नै कार्यान्वयन गर्न आवश्यक सहजिकरणका लागि सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई अनुरोध गरिएकोमा मन्त्रालयबाट सम्पूर्ण स्थानीय सरकारमा कोषबाट तयार भएको एकीकृत नगर सेवा प्रणाली लागू गर्न पत्राचार गरिएको ।
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई सूचना प्रविधिमा आधारित बनाउन धरान, भीमदत्त, गोरखा र तानसेन गरी ४ वटा Pilot नगरपालिकाहरूमा विद्युतीय घर नक्सा पास प्रणाली (Establishment of Electronic Building Pemit System (e-BPS) स्थापित गर्नका लागि UNDP बाट प्राप्त e-BPS प्रणालीमा आवश्यक परिमार्जन गरी सम्बन्धित नगरपालिकाहरूमा लागु गरिएको ।
- UNCDF को प्राविधिक सहयोग अर्न्तगत नगरपालिकाहरूको आन्तरिक वित्तीय क्षमता बृद्धि गर्दै ऋण वहन क्षमता बृद्धि गराउने उद्देश्यले Credit Rating गर्नुपूर्व तयारी स्वरूप ५ वटा नगरपालिका (हेटौडा, भीमदत्त, तुलसीपुर, बुटवल र धरान) मा प्रारम्भिक अध्ययन सम्पन्न भै कार्यान्वयनका लागि सिफारिस भएको ।
- गोरखा, तानसेन र हरिवन नगरपालिकाको Capital Investmet Plan तयार गरी सम्बन्धित नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गरिएको ।
- युरोपियन युनियनको वित्तीय सहयोगमा Municpal Fiance Capacity Building कार्यक्रम अन्तर्गत १५ वटा नगरपालिकाहरूको लागि Bankable Pojrect तयार गरिएको ।

(ञ) महशुल दर निर्धारण प्रणालीमा सुधार (Improved Tariff System)

- कोषको लगानीको पचास प्रतिशत भन्दा माथि हिस्सा ओगटेको खानेपानी क्षेत्रको लगानी तथा असुलीलाई व्यवस्थित बनाउन कोषको "खानेपानी महशुल दर सिफारिस निर्देशिका, २०७८" सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा लगिएको ।
- कोषले खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूमा गरेको लगानीको असुलीलाई सहयोग पुग्ने गरी कोषबाट समग्र खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूले नमुना निर्देशिकाको रूपमा प्रयोग गर्न सक्ने गरी खानेपानी महशुल संकलन निर्देशिका, २०७८ व्यवस्थापनबाट स्वीकृत गराई खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूमा पठाईएको ।
- कोषबाट लगानी भई सम्पन्न भएका आयोजनाहरूको स्थलगत अनुगमन गरी आयोजनाको सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि विभिन्न Tariff Based Model हरू नगरपालिका एवम् खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूलाई प्रदान गरिएको ।
- खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूको अनुरोध एवम् आवश्यकताका आधारमा कोषबाट सिफारिस गरिएको खानेपानी महसुल दर समायानुकुल परिमार्जन गरी परिमार्जित महशुल दर लागु गर्न गराउन कोषबाट नगरपालिकाहरू एवम् खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूसँग आवश्यक सहजीकरण गरिएको ।

(ट) सेवाग्राीहरूको क्षमता विकास (Capacity Development of Clients)

- खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाहरूको विलिङ्ग तथा एकाउण्टिङ्ग प्रणालीलाई समय सापेक्ष प्रविधिमैत्री तथा पारदर्शी बनाई खानेपानी आयोजनाहरूको प्रभावकारी सञ्चालन र व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउने उद्देश्यले कोष समेतको ऋण लगानी रहेको ११२ वटा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाका लेखाक्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई विलिङ तथा एकाउन्टिङ सफ्टवेयर सम्बन्धि ५ दिने तालिम प्रदान गरिएको ।
- कोषको ऋण लगानी रहेका खानेपानी आयोजनाहरूको संरचनाहरूको प्राकृतिक प्रकोप वा अन्य कुनै भवित्व्यबाट हुनसक्ने जोखिमहरूको न्यूनिकरणका लागि आयोजनाहरूमा बीमा प्रणाली अबलम्बन गराउने उद्देश्यले साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत प्रथम, दोस्रो र तेस्रो चरण तथा सहलगानी अन्तर्गतका ४४

वटा खानेपानी उपभोक्ता संस्थाका अध्यक्षहरूका लागि आयोजनाको बीमा सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको । छ ।

- कोषको ऋण लगानी रहेका ३६ वटा खानेपानी उपभोक्ता संस्थाहरूको व्यवासायिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनका लागि अभिमुखीकरण तालिम प्रदान गरिएको ।
- MFCB कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिकाहरूको क्षमता अभिबृद्धिका लागि २८ वटा नगरपालिकाका ७० जना इन्जिनियर तथा सब ईन्जिनियरहरूका लागि Procurement and Contract Management सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको । .
- संयुक्त राष्ट्र संघको UNCDF, UNDESA, UNOPS को प्राविधिक सहयोगमा १७ वटा नगरपालिकाहरूका प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, ईन्जिनियर र अधिकृतज्यूहरूको सहभागितामा सार्वजनिक सम्पत्तिहरूको उचित व्यवस्थापनका लागि विद्यमान कानून, नीति तथा प्रचलित अभ्यासका सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विज्ञहरूबाट सार्वजनिक पूर्वाधार सम्पत्ति व्यवस्थापन (Public Asset Management) सम्बन्धी ३ दिने तालिम प्रदान गरिएको ।
- नगरपालिका वित्त तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (MFCB) अन्तर्गत सहभागी १५ नगरपालिकाका योजना प्रमुख तथा लेखा प्रमुखहरूलाई "Participatory Planning and Budgeting Process" सम्बन्धी तालिम प्रदान ।
- नगरपालिका वित्त तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (MFCB) अन्तर्गत सहभागी १५ नगरपालिकाका ३० जना ईन्जिनियर तथा वातावरण विभागका प्रमुखहरूलाई जलवायु अनुकूल र दिगो सहरी पूर्वाधार "Advocating Climate Resilient and Sustainable Urban Infrastructure" सम्बन्धी तालिम प्रदान ।
- कोषले वि.सं. २०७४ को स्थानीय सरकारको चुनावबाट निर्वाचित नगर प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र इन्जिनियरहरूलाई वित्तीय सङ्घीयता, कोषको व्यवसायिक योजना, लगानी विधी, नगरपालिकाबाट आयोजना माग सम्बन्धी प्रक्रिया, लगानी स्वीकृति को प्रक्रिया र ऋण असुली प्रक्रिया सम्बन्धमा एक दिने प्रादेशिक कार्यशाला गोष्ठी कोशी, गण्डकी, लुम्बिनी, कणाली र सूदुर पश्चिम प्रदेशहरूमा आयोजना गरी कोषको व्यवसाय प्रबर्द्धन गरिएको ।
- कोषले वि.सं. २०७९ को स्थानीय सरकारको चुनावबाट निर्वाचित नगर प्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र इन्जिनयरहरूलाई वित्तीय सङ्घीयता, कोषको व्यवसायिक योजना, लगानी विधी, नगरपालिकाबाट आयोजना माग सम्बन्धी प्रक्रिया, लगानी स्वीकृति को प्रक्रिया र ऋण असुली प्रक्रिया सम्बन्धमा एक दिने प्रादेशिक कार्यशाला गोष्ठी कोशी, मधेश, वाग्मती, गण्डकी, लुम्बिनी, कणाली र सूदुर पश्चिम प्रदेशहरूमा आयोजना गरी कोषको व्यवसाय प्रबर्द्धन गरिएको ।
- नेपाल नगरपालिका संघले आयोजना गरेका विभिन्न राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूमा कोषको व्यवसायिक योजना, लगानी विधी, नगरपालिकाबाट आयोजना माग सम्बन्धी प्रक्रिया, लगानी स्वीकृति को प्रक्रिया र ऋण असुली प्रक्रिया सम्बन्धमा कोषबाट नगर प्रमुखहरूलाई प्रस्तुतीकरण एवम् प्रशिक्षण दिई कोषको व्यवसाय प्रबर्द्धन गरिएको ।

(७)अनुगमन तथा मूल्यांकन:

- व्यवसायिक योजना अवधिका लागि लक्षित कार्यक्रमहरू समावेश गरी तर्जुमा गरिएको हरेक आर्थिक वर्षको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गरी वार्षिक रूपमा प्रकाशन गरिएको ।
- व्यवसायिक योजना अवधिका लागि लक्षित कार्यक्रमहरू समावेश गरी हरेक आर्थिक वर्ष कार्यकारी निर्देशक र कोषका अध्यक्ष एवम् शहरी विकास मन्त्रालयका सचिव बीच वार्षिक रूपमा Prefromance Contract गरिएको ।
- वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र कोषको ४ वर्षे व्यवसायिक योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि कोषका विभाग, महाशाखा तथा शाखाबाट सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरूका लागि कार्यकारी निर्देशक र विभाग, महाशाखा शाखा प्रमुखहरूसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरी कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन सोही बमोजिम गरिएको ।
- कोषका वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउन IT मा आधारित Real Time Monitoring System सफ्टवेयर को विकास गरिएको । कोषका विभिन्न विभाग, महाशाखा शाखा अन्तर्गत प्रत्येक कार्यक्रमहरूलाई Real Time Mentoring System मा प्रविष्ट गराई मासिक, चौमासिक एवं

वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयार गरी मूल्याङ्कन गर्ने गरिएको ।

- कोषबाट लगानी भई सम्पन्न आयोजनाहरूको सञ्चालन व्यवस्थापनको अवस्था, आयोजनाबाट प्राप्त आम्दानी र समग्र आर्थिक एवम् सामाजिक क्षेत्रमा पारेको प्रभाव सम्बन्धमा खानेपानी, बसपार्क, व्यववायिक भवन जस्ता अयोजनाहरूको प्रभाव मूल्यांकन गरिएको ।

८. हरित जलवायु कोष (Green Climate Fund) सँगको Accredation

नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय निकाय Natinal Designated Authority-NDA को हरित जलवायु कोष प्राविधिक समितिको मिति २०७४।०७।१९ को निर्णयानुसार नगर विकास कोषलाई Direct Access Entity को लागि आवेदन गर्न छनौट भएको ।

हरित जलवायु कोष (GCF) को मान्यता (Accreditation) प्राप्त गरी जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तथा न्यूनीकरणका पूर्वाधार विकासका लागि नगर विकास कोष मार्फत अनुदान (Grant), सरल ऋण (Concessional Loan) र ग्यारेन्टी (Guarantee) का रूपमा वित्तीय प्रति आयोजनाको लागि अमेरिकी डलर ५० देखि २५० मिलियन सम्मका आयोजनाका लागि स्रोत पहुँच गर्न सकिने ।

कोष Green Climate Fund (GCF) को मानक संस्था (Accreditation Institution) का रूपमा स्थापित गर्ने कार्यको प्रथम चरण सम्पन्न भै दोस्रो चरणको प्रक्रियामा रही GCF को Readiness and Preparatory Support Programme अन्तर्गत मान्यता प्राप्तीको आवेदन प्रक्रियालाई तिब्र पार्न तथा आयोजना विकासका लागि प्राविधिक सहयोग प्राप्त भैरहेको छ । हरित जलवायु कोष (Green Climate Fund) सँगको Accredation सम्बन्धमा हालसम्मको अवस्था **(अनुसूची-४)** मा दिइएको छ ।

९. नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास (Municipal Finance and Capacity Building) कार्यक्रम

युरोपियन युनियनको वित्तीय सहयोगमा सञ्चालित नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम (MFCB) नगरपालिकाहरु र नगर विकास कोषको वित्तीय क्षमता अभिवृद्धि तथा स्थानीय आर्थिक विकास र जलवायु सम्वर्द्धन गर्ने पूर्वाधार निर्माणका नविनतम लगानी विधि अपनाउने क्षमताको विकास गर्ने उद्देश्य राखी सहभागी १५ वटा नगरपालिकाहरु (भद्रपुर, मेचीनगर, इटहरी, धरान, जनकपुर, हरिवन, हेटौडा, धुलिखेल, गोरखा, तानसेन, बुटवल, तुल्सीपुर, वीरेन्द्रनगर, धनगढी र भीमदत्त) मा सञ्चालन भईरहेको छ ।नगरपालिका वित्त व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास (Municipal Finance and Capacity Building) कार्यक्रमको लागि ३१ डिसेम्बर २०१८ मा नगर विकास कोष र युरोपियन युनियन बीच सम्झौता भई कार्यान्वयनमा रहेको यो कार्यक्रमको अवधि २ वर्ष थप भई डिसेम्बर २०२४ सम्म सञ्चालनमा रहने गरी कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

यस कार्यक्रम सञ्चालनको लागि डेलिगेसन अफ द युरोपियन युनियन टु नेपालले युरो १,९९६,१९१ (९४.३१ %) र नगर विकास कोषले युरो १२०,४६३ (५.६९ %) व्यहोर्ने लक्ष्य रहेको छ । हालसम्म यस कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिकाहरूको वित्तीय व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि, कोषको व्यवसाय प्रवर्द्धन, लगानी तथा असुलीलाई प्रभावकारी बनाउन विशेष गरी नगरपालिका लागि अनुशिक्षण कार्यक्रम, ऋण वहन क्षमता अध्ययन तथा वित्तीय योजना तयारी, कोषको लगानीमा निर्मित आयोजनाहरूको मर्मत सम्भार एवम् सञ्चालन-व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन, स्थानीय आर्थिक विकास र जलवायु सम्वर्द्धन गर्ने पूर्वाधार निर्माणका नविनतम लगानी विधि अपनाउने क्षमताको विकासमा युरो १२,०३,८८५ (५६.९ प्रतिशत) बराबरको प्राविधिक सहायता परिचालन गरिएको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गतको विस्तृत प्रगति विवरण **(अनुसूची ५)** मा दिईएको छ ।

१०. संस्थागत विकास

कोषको समग्र उद्देश्य प्राप्तिका लागि संस्थागत विकास एवम् कोषको व्यवसायिक प्रक्रियालाई सरलीकरण गर्न आवश्यक कानूनी दस्तावेजहरू तयार, जनशक्ति व्यवस्थापन, मूल्यांकन र सम्पत्ति व्यवस्थापनका सम्बन्धमा प्राप्त उपलब्धीहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

(क) लगानी निर्देशिका, २०७७

कोषको लगानी नीति बमोजिम लगानीका लागि आश्यक पर्ने रकम विनियोजन गरी कोषमा वचत हुन जाने रकमलाई प्रतिफलमुखी बनाउन कोषको तरलता र लगानीको सुरक्षा समेतलाई ध्यानमा राखी लगानीलाई विविधिकरण गर्न विगतको लगानी निर्देशिकालाई परिमार्जन गरी कोषको "लगानी निर्देशका, २०७७" कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

(ख) कर्मचारी सापटी धितो मूल्यांकन निर्देशिका, २०७७

कोषका कर्मचारीहरूलाई प्रदान गरिने सापटी सम्बन्धी व्यवस्थालाई व्यवस्थित गर्न सञ्चालक समितिबाट कर्मचारी सापटी धितो मूल्यांकन निर्देशिका, २०७७ स्वीकृत गराई कर्मचारीहरूलाई कोषको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली बमोजिम पाउने सेवा सुविधा प्रदान गरिएको ।

(ग) "खानेपानी महसुल दर सिफारिस निर्देशिकाका, २०७८"

कोषको ऋण लगानीमा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था, खानेपानी बोर्ड वा स्थानीय सरकारद्धारा सञ्चालन हुने खानेपानी आयोजनाको सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, दिगो र भरपर्दो बनाई ऋण असुलीको सुनिश्चितताका लागि महशुल दर निर्धारण पद्धतिलाई व्यवस्थित गर्न "खानेपानी महसुल दर सिफारिस निदेर्शिका, २०७८" पहिलो पटक कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

(घ) लगानी विनियमावली, २०७९

कोषले शहरी पूर्वाधार निर्माणका लागि प्रवाह गर्ने ऋण, अनुदान एवम् प्राविधिक सहयोगलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन विगतका लगानी निर्देशिकाहरू एवम् ऋण अनुदान नीतिलाई सङ्घीयता अनुरुप परिमार्जन गरी कोषको लगानी विनियमावली, २०७९ लाई कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

(ङ) ऋण असुली विनियमावली, २०७९

कोषले पूर्वाधार निर्माणका लागि गररेको ऋण लगानीको असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन कोषको "ऋण असुली विनियमावली, २०७९" पहिलो पटक कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

(च) लगानी ब्याजदरमा परिमार्जन

कोषको व्यवसाय प्रबर्द्धन तथा नगरपालिकाहरूको मागलाई सम्बोधन गर्न सञ्चालक समितिको २०७ औ बैठकबाट कोषबाट गरिने लगानीका क्षेत्रहरूका आधारमा मिति २०८० बैशाखबाट लागु हुने गरी ब्याजदरमा पुनरावलोकन गरी नयाँ ब्याजदर कार्यान्वयनमा ल्याईएको ।

(क) खानेपानी क्षेत्रः ५%

(ख) आधारभूत सामाजिक पूर्वाधारः ६.५ % (खानेपानी क्षेत्र बाहेक)

(ग) आयमूलक पूर्वाधारः ७.५ %

(छ) सञ्चालक समितिमा आमन्त्रित सदस्य

कोष सञ्चालक समितिको मिति २०८०।९।२६ को निर्णय बमोजिम नगर विकास कोषको कार्यक्षत्र गाउँपालिकामा समेत विस्तार गर्न र कोष प्रति गाउँपालिकाहरूको अपनत्व अभिबृद्धि गर्न गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघका अध्यक्षलाई सञ्चालक समितिको बैठकमा आमन्त्रित सदस्यका रूपमा आमन्त्रण गर्ने गरिएको ।

(ज) अन्य निर्देशिका र विनियमावली

कोषले पूर्वाधार निर्माणका लागि गर्ने लगानी एवम् असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन Risk Mangemnt Framework, Project Appraisal Guidelines, Envriornment and Social Safeguard Policy, Technical Guidline for Bankable Project Preparation र Monitoring and Evaluation Guidlene को अन्तिम मस्यौदा तयार भई सञ्चालक समितिमा स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने चरणमा रहेको ।

स्थानीय सरकारलाई Bankable Project को आवश्यक अध्ययन एवम् तयारीमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले UNCDF को प्राविधिक सहयोगमा कोषबाट Tecncial Guideine for the Bankable Project Preparation र Training Mannual

तयार गरिएको । उक्त Technical Guidlene लाई कोषको आयोजना मूल्यांकन निर्देशिका सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत भए पश्चात् आवश्यक परिमार्जन सहित व्यवस्थापनको स्वीकृति सहित कार्यान्वयनमा लैजाने प्रक्रियामा रहेको ।

(झ) कोषको संगठन संरचना

संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय पूँजी विकास कोष (United Nations Capital Development Fund-UNCDF Cooperation) को प्राविधिक सहयोगमा नगर विकास कोषलाई पुनःसंरचनाका लागि आवश्यक संस्थागत तयारीका लागि O & M Study र Organizational Capacity Assessment (OCA) अध्ययन सम्पन्न गरिएको ।

उक्त O & M Study / Organizational Capacity Assessment (OCA) अध्ययन समेतको आधारमा कोषको वर्तमान संठगन संरचना र स्वीकृत दरबन्दीलाई परिमार्जन गरी नयाँ संगठन संरचना एवम् दरबन्दी स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याउन नयाँ संगठन संरचना, दरबन्दी र कार्य विवरण मस्यौदा प्रतिवेदन तयार भएको ।

(ञ) कर्मचारीको क्षमता विकास

कोषमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न तहका कर्मचारीहरूको आवश्यकता बमोजिम व्यवस्थापन, प्राविधिक, वित्त एव्म प्रशासनसँग सम्बन्धित तालिमहरू प्रदान गरिएको ।

११. आयोजना बैंकको तयारी

नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवम् EU को प्राविधिक सहयोगमा संचालित MBCF कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न नगरपालिकाहरूमा रू. १५ अर्ब बराबरका **(अनुसूची-६ (क), (ख))** वमोमिजका ४५ वटा लगानी योग्य आयोजनाहरू मध्ये १३ वटा आयोजनाहरूको अध्ययन सम्पन्न भईसकेको र बाँकी आयोजनाहरू सम्पन्न हुने क्रममा रहेका छन् । साथै उक्त आयोजनाहरूमा कोषबाट लगानी गर्न नयाँ स्रोत व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएकोले २०८०।११।२ को सञ्चालक समितको बैठकबाट आवश्यक निर्णय गरिएको ।

१२. सम्पन्न आयोजना

कोषको व्यवासायिक योजना अवधिभरमा शहरी पूर्वाधारतर्फ १३ वटा र खानेपानी आयोजना तर्फ ३० वटा गरी जम्मा ४१ वटा आयोजनाहरू सम्पन्न भएका छन् । सम्पन्न आयोजनाहरूको दिगो सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि कोषबाट समय समयमा प्राविधिक सहायता सहित प्रभाव मूल्यांकन समेत भैरहेको ।

शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना तर्फ सम्पन्न आयोजना

सि.नं.	आयोजनाको नाम	नगरपालिका	कार्यक्रम
१	नेपालगंज वसपार्क	नेपालगंज, बाँके	नगर विकास कार्यक्रम (TDP II and III) के.एफ.डब्ल्यू.
२	उजीर सिंह स्कुल, वुटवल	वुटवल, रूपन्देही	
३	बहुउद्देश्यी भवन, भिमेश्वर	भिमेश्वर, दोलखा	
४	बाग्लुङ्, वसपार्क	बाग्लुङ्,	
५	धुलिखेल सपिङ्ग कम्प्लेक्स	धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक	
६	गोरखा सपिङ्ग कम्प्लेक्स	गोरखा	
७	कोहलपुर क्षेत्रीय वसपार्क	कोहलपुर, बाँके	शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना
८	वुटवल सपिङ्ग कम्प्लेक्स	वुटवल, रूपन्देही	
९	लालबन्दी सपिङ्ग कम्प्लेक्स	लालबन्दी सर्लाही	
१०	हरिवन मार्केट एरिया डेभलम्मेण्ट	हरिवन, सर्लाही	
११	ईलाम फन पार्क	ईलाम	
१२	जिरी सपिङ्ग कम्प्लेक्स	जिरी, दोलखा	
१३	बहुउद्देश्यी भवन, भिमेश्वर	जिरी, दोलखा	

तालिका-३: शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना तर्फ सम्पन्न आयोजना

खानेपानी आयोजना अन्तर्गत सम्पन्न आयोजना

सि.नं.	आयोजनाको नाम	सानशहर	कार्यक्रम
१	नारायणी सहलगानी खानेपानी आयोजना	नवलपरासी	सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना
२	पर्सा सहलगानी खानेपानी आयोजना	चितवन	
३	पर्वत वेनी सहलगानी खानेपानी आयोजना	पर्वत, वेनी	
४	लेखनाथ सहलगानी खानेपानी आयोजना	कास्की	
५	वेंसीशहर सहलगानी खानेपानी आयोजना	लम्जुङ्ग	
	विन्दवासिनी सहलगानी खानेपानी आयोजना	भक्तपुर	
१	विदुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	नुवाकोट	तेस्रो साना खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना
२	चन्द्रौटा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कपिलवस्तु	
३	छापनाला, डुम्रे तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	तनहुँ	
४	कटारी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	उदयपुर	
५	खलंगा अमरगढी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	डडेल्धुरा	
६	लालबन्दी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	सर्लाही	
७	महेन्द्रनगर चक्रघाटी आयोजना	सुनसरी	
८	मिरचैया तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	सिराहा	
९	मुसीकोट खलंगा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	रूकुम	
१०	निर्मलपोखरी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कास्की	
११	सुडा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कंचनपुर	
१२	तमसरिया तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	नवलपरासी	
१३	टिकापुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कैलाली	
१	विर्तामोड प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	झापा	स्तरोन्नी (साना खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना)
२	वेलवारी प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	मोरङ्ग	
३	विजुवार प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	प्यूठान	
४	वालिङ्ग प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	स्याङ्गजा	
५	महेन्द्रनगर, कंचनपुर प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	कंचनपुर	
६	खाँदवारी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	संखुवासभा	
७	फिदिम दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	पाँचथर	
८	दुहवी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	सुनसरी	
९	आर्दशनगर दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कंचनपुर	
१०	बैतडी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	बैतडी	
११	खलंगा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	सल्यान	
१२	टिकापुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	कैलाली	

तालिका-४: खानेपानी आयोजना अन्तर्गत सम्पन्न आयोजना

१३. प्रतिवेदनहरू प्रकाशनः

कोषको व्यवासायिक योजना अवधिभरमा निम्न बमोजिमका दस्ताबेजहरू एवं प्रतिवेदनहरू प्रकाशन भएका छनः

(क) व्यसायिक योजना (०७७।७८ देखि आ.व.०८०।८१)
(ख) वार्षिक प्रतिवेदन (आ.व. ७७।७८ देखि ७९।८०)-४ वटा
(ग) कोषको बोस्रर (Brochure)
(घ) नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनहरूको संग्रह
(घ) खानेपानीमा दशकौं लगानी, नगर विकास कोषका अनुभवहरू, २०७९
(ङ) स्थानीय पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक ऋण लगानी
(च) व्यवसायिक योजना (०७७।७८ देखि आ.व. ०८०।८१) को प्रगति समिक्षा प्रतिवेदन

१४. कोषको विगत ४ वर्षको नाफा एवम् पूँजी कोषको अवस्था

व्यवसायिक अवधिभर कोषको व्यवसाय सञ्चालनबाट भएको खुद वचत र कोषको पूँजी बृद्धिको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छः

(रकम रू. हजारमा)

विवरण	आ.व			
	०७७/७८	०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१
खुद बचत	२८८,८१२	२०५,६९०	१६६,७१०	३७४,५६६ (लेखा परीक्षण हुन बाँकी)
पूँजी बृद्धी	३९५,५२३	४६१,३६१	६०५,३९४	४६६,९६७ (लेखा परीक्षण हुन बाँकी)

तालिका-५ः कोषको विगत ४ वर्षको नाफा एवम् पूँजी कोषको अवस्था

कोहलपुर नगरपालिकामा शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना अन्तर्गत निर्माण सम्पन्न कोहलपुर क्षेत्रीय वसपार्क

१५. मन्त्रीज्यू, सचिव, सञ्चालक समिति, उपसमिति र दैनिक कार्य सञ्चालन बैठकहरू:

(क) सञ्चालक समिति एवं उपसमितिका बैठकहरू

कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सुव्यवस्थित रूपले आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न गराउन र कोषको सम्पूर्ण कामकारबाहीहरूको रेखदेख तथा प्रबन्ध गर्नका लागि कोष सञ्चालक समितिको २२ वटा बैठकहरू र सञ्चालक समितिमा पेश हुने विभिन्न प्रस्तावहरूमा आवश्यक छलफल एव्म परिमार्जन गरी परिपक्व प्रस्ताव आवश्यक निर्णयका लागि समिति समक्ष सिफारिस गर्न कोषको ऐन, नियम, विनियमावली एव्म समितिको निर्णयबाट गठित समिति उपसमितिका ३२२ वटा बैठकहरू बसी कोषको निर्णय प्रक्रियालाई व्यवस्थित गरिएको थियो । उक्त समिति एव्म उपसमितिको बैठक संख्याको विवरण **अनुसूची-७** मा समावेश गरिएको छ ।

ख. कोषका विभिन्न सरोकार नियकाहरूसंगका बैठक

कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि कोषका कार्यकारी निर्देशकबाट शहरी विकास मन्त्रालय, मन्त्रीज्यूहरू, सचिज्यूहरू, विभिन्न सार्वजनिक निकायका प्रमुखहरू, बहुपक्षिय विकास बैंकका प्रतिनिधिहरू, विकास साझेदारका प्रतिनिधिहरू, नगरपालिकाका नगर प्रमुखज्यूहरू, खानेपानी उपभोक्ता संस्थाका अध्यक्षज्यूहरू, अन्य सरोकारवाला निकायहरू र पदाधिकारीहरूसँग १००३ वटा बैठकहरू मार्फत आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिएको । उपरोक्त बमोजिम सरोकार निकायहरूसँगको बैठक संख्याको विवरण **अनुसूची** ८ मा समावेश गरिएको छ ।

ग. कोषका दैनिक कार्य सञ्चालन सम्बन्धी बैठक

कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि कार्यकारी निर्देशकले आफ्नो काम कर्तव्य र अधिकार बमोजिमका कार्यहरू गर्न गराउन कोषका विभाग, महाशाखा, शाखाका प्रमुखहरू, कर्मचारीहरू र परामर्शदाताहरूसँग विगत ४ वर्षमा ११७८ वटा आन्तरिक छलफल एव्म बैठकहरू मार्फत कोषको कार्य सम्पादन प्रक्रियालाई समन्वय, सहजीकरण र निर्देशन गरि कोषको व्यवसायिक कार्य योजना, निती कार्यक्रम तथा बजेटले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरू एवम् सूचकहरू सम्पन्न गरिएको ।

घ. माननिय शहरी विकास मन्त्रीज्यू र श्रीमान् सचिवज्यूहरूसँगको समन्वय

कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि कार्यकारी निर्देशकले आफ्नो काम कर्तव्य र अधिकार बमोजिमका कार्यहरू गर्न गराउन माननीय मन्त्रीज्यू श्री वसन्त कुमार नेवाङ्ग, कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ, प्रभु साह, राजेन्द्र कुमार महतो, राम कुमारी झाक्री, मेटमणी चौधरी, विक्रम पाण्डे, सिता गुरूङ्, धन बहादुर बुढा र उपप्रधानमन्त्री तथा सहरी विकास मन्त्री प्रकाश मान सिंहसँग कोषको नयाँ ऐन आवश्यक स्वीकृति , रणनीति योजना एवम् व्यवसायिक योजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक समन्वय गरी कोषको पुन:संरचनाको प्रक्रिया अगाडि बढाईएको ।

नगर विकास कोष ऐन, २०५३ बमोजिम कोषको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष एव्म शहरी विकास मन्त्रालयका श्रीमान् सचिव श्री मधुसुदन अधिकारी, श्री रमेश कुमार सिंह, सुरेश आचार्य, सर्जु कुमार वैद्य र मणिराम गेलालज्यूसँग कोषको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सुव्यवस्थितरूपमा कोषको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न गराउन, कोषको नयाँ ऐन मस्यौदा निर्माण तथा आवश्यक स्वीकृति , रणनीति योजना, व्यवसायिक योजना, वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनका लागि आवश्यक समन्वय एवम् प्राप्त सुझाव बमोजिम कोषको दैनिक कार्य सञ्चालनलाई थप प्रभावकारी बनाईएको ।

ङ. स्थलगत अनुगमन भ्रमण

कोषबाट विभिन्न कार्यक्रम अन्तर्गत कोषको लगानीका लागि सम्भाव्य आयोजनाको पहिचान, निमार्णाधिन आयोजना र निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेका आयोजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि विभन्न नगरपालिका तथा साना शहरहरूमा कार्यकारी निर्देशकबाट १३३ दिन स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण भ्रमण गरिएको छ । भ्रमण गरिएका नगरपालिकाहरू र खानेपानी संस्थाहरूको विवरण **अनुसूची** ९ मा संलग्न गरिएको छ ।

१६. कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ सम्मको व्यावसायिक योजना लक्ष्य प्राप्तिमा चुनौती

कोषको ४ वर्षीय व्यावसायिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका नीति, लक्ष्य तथा कार्यक्रमहरूको नतिजामुखी उपलब्धी प्राप्तिमा देखा परेका चुनौतीहरू देहाय बमोजिमका रहेका छन् :

- कोषको ४ वर्षीय व्यावसायिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका नीति, लक्ष्य तथा कार्यक्रमहरूको नतिजामुखी उपलब्धि प्राप्तिमा कोषको कार्यक्षेत्र विस्तार र पुँजी पुनसंरचना महत्वपूर्ण आधार मानिएकोमा विगत चार वर्षमा भएका सरकार परिवर्तन, कोषको शहरी विकास मन्त्रालयमा मन्त्रीज्यूको परिवर्तन र कोषको पुन:संरचनाका सम्बन्धमा विगतका सरकारले नीति, कार्यक्रम तथा बजेट मार्फत एकरूपता कायम हुन नसक्नु ।
- व्यवसायिक कार्ययोजनाको सुरूवातमा अगाडि बढाउन खोजिएको शहरी पूर्वाधार विकास निगम ऐनमा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को आवश्यक सहमती प्राप्त हुन नसकी फिर्ता आईसके पछि कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पूँजी पून:संरचना सम्बन्धी रणनीति पत्र नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत गराई सो बमोजिम नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८० समयमा नै नेपाल सरकार र संघीय संसदबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आउन नसक्नु ।
- कोषको आ.व. २०७७।७८ देखि आ.व. २०८०।८१ व्यवसायिक योजनाको पहिलो र दोस्रो वर्ष विश्व महामारी कोभिड–१९ को कारण समग्र अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव र तत्पश्चात देशमा देखिएको आर्थिक मन्दी ।
- नेपाल सरकारका निकायहरू तथा वैदेशिक निकायहरूसँग स्रोत व्यवस्थापनका लागि गरिएको समन्वय लक्षित समयमा परिणाममुखी हुन नसक्नु ।
- शहरी पूर्वाधार निर्माणमा सरकारको "वित्तीय उपकरणको परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि" नहुँदा स्थानीय तहहरूमा आयमूलक आयोजनाहरूमा पनि अनुदान प्रवाह भई शहरी पूर्वाधारमा गरिने लगानी प्रक्रिया नीतिगत रूपमा व्यवस्थित नहुनु ।
- नगरपालिकाको खरिद प्रक्रिया, निर्माण व्यवस्थापन, करार प्रशासन जस्ता विषयमा क्षमता अभावले गर्दा स्वीकृत आयोजनाको बोलपत्र सम्बन्धी प्रक्रियामा ढिलाई भई लक्षित लगानी हुन नसक्नु ।
- नगर विकास कोषलाई GCF को मानक संस्थाको रूपमा स्थापित गरी लगानीको स्रोत व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्य लिईएकोमा कोषको व्यवसायिक प्रक्रियासँग सम्बन्धित विनियमावलीहरू सञ्चालक समितिबाट स्वीकृति प्रक्रियामा लामो समय लाग्नु र कानून कार्यान्वयन सहित कोषको लगानी एवम् असुली प्रक्रियालाई अन्तराष्ट्रिय स्तरको संस्थाको समकक्षता प्रदान गर्न ढिलाई हुन ।
- पूर्वाधार विकासको संरचना निर्माणका लागि स्थानीय स्तरका सरकारहरूसँग आफ्नो स्वामित्व सहितको जग्गा नहुनु, कोषमा नगरपालिकाबाट प्रस्तावित आयोजनाहरूको जग्गा सार्वजनिक जग्गा हुने गरेको र नेपाल सरकारको विद्यमान कानून बमोजिम जग्गाको लिजाधिकार सम्बन्धी प्रकृयाले लामो समय लिने भएकोले आयमूलक शहरी पूर्वाधारका आयोजनाहरूमा यथेष्ट मात्रामा लगानी स्वीकृत नहुनु ।
- कोषबाट गरिएको ऋण लगानी आयोजनाले आफ्नो आम्दानीबाट तिर्न सक्ने गरी आयोजनाहरूको अध्ययन एवं तयारी हुनुपर्ने भएकोले सो बमोजिमको आयोजनाहरूको तयारी भई स्थानीय सरकारहरूबाट लगानी योग्य गुणस्तरीय अयोजनाहरू (Bankable Project) प्राप्त हुन नसकेकोले आयोजनाहरूलाई लगानी योग्य बनाउन कोषबाट थप प्राविधिक सहयोग परिचालन गर्नुपर्दा लगानी स्वीकृति प्रक्रियामा ढिलाई ।
- कोषको वर्तमान संगठन संरचना र स्वीकृत दरबन्दी बमोजिम आन्तरिक एवम् बाहय कारणले समयमा पदपूर्ति गरी स्वीकृत दरबन्दीमा सम्पूर्ण रूपमा कर्मचारी नियुक्त गर्न नसक्दा व्यवस्थापनमा माथिल्लो तहको कर्मचारीहरूको रिक्तता र न्यून कर्मचरीले गर्दा कोषले पर्याप्त मात्रामा कर्मचारी परिचालन गरी व्यवसायिक योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरू हुन नसकेको ।
- वित्तीय सङ्घीयता कार्यान्वयनको क्रममा स्थानीय सरकारहरूमा जाने समानीकरण अनुदान घट्दै जानु, सर्शत अनुदान बढ्दै जानु र आर्थिक मन्दीले गर्दा नगरपालिकाहरूको आन्तरिक आम्दानी घट्दै जानुले आयोजनाहरूमा गरिएको लगानी असुलीमा समस्या एवम् आयोजना समयमा सम्पन्न हुन नसक्नु ।
- नेपाल सरकार र ADB बीचको सम्झौता बमोजिम कोषबाट खानेपानी तथा सरसफाई संस्थाहरूमा गरिएको

लगानी मध्ये केही खानेपानी आयोजनाहरूमा देखिएका प्राविधिक समस्या, वित्तिय सुशासन आदिले गर्दा कोषको रू. १ अर्ब बराबरको ऋण असुली बक्यौता विगतका वर्षहरूबाट नै बाँकी रहेकोले ऋण असुली अनुपात न्यून हुन गएको र ऋण असुलीको लागि नगर विकास कोष ऐन, २०५३ मा भएका प्रावधानहरूलाई कार्यान्वयन गर्न व्यवहारिक समस्या हुनु ।

- स्थानीय सरकारको प्रथम चरणको (२०७४) निर्वाचन पश्चात् निर्वाचित नगर प्रमुखहरूको कार्यकालको अन्तिम वर्षमा कोषबाट लगानी स्वीकृत गरिएका आयोजनाहरूको खरिद, निर्माण एवं सञ्चालन व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकारको दोस्रो चरण (२०७९) को निर्वाचन पश्चात् निर्वाचित नगर प्रमुखहरूले आयोजनाको स्वामित्व एवं अपनत्व नलिंदा आयोजना सम्पन्न गर्न, लगानी र ऋण असुलीमा समस्या ।

खानेपानी आयोजना अन्तर्गत निर्माण सम्पन्न भोजपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना

१७. कोषले अबलम्बन गर्नुपर्ने आगामी कार्यदिशा

(क) नेपाल सरकारले २०८० बैशाख २६ गते स्वीकृत गरेको कोषको कार्यक्षेत्र विस्तृतीकरण एवं पुँजी पुनः संरचना सम्बन्धी रणनिती पत्र नै कोषको भावी कार्यदिशा भएकोले रणनीति पत्रले निर्दिष्ट गरे बमोजिम कोषको भावि कार्यक्रम अगाडि बढाउनु पर्ने ।

(ख) नगर विकास कोषको स्वीकृत रणनितीक पत्र बमोजिम सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत "नगर विकास कोष सम्बन्धी कानूनलाई संसोधन र एकिकरण गर्न बनेको विधेयक मस्यौदा, २०८० शहरी विकास मन्त्रालयको माननीय मन्त्रिज्यूको स्वीकृति बमोजिम अर्थ मन्त्रालय, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रि परिषद्को कार्यालय (प्रदेश समन्वय महाशाखा) मार्फत प्रदेश सरकारको सहमती लिई नेपाल सरकार (मन्त्रिपरीषद्) को स्वीकृति को लागि पठाउने प्रक्रियामा रहेकाले आवश्यक पहलकदमी लिई कोषको कानूनी पुनः संरचनाको प्रकृयालाई तार्किक निष्कर्षमा पुऱ्याउनुपर्ने ।

(ग) कोषको विद्यमान संगठन संरचना र कोषमा कार्यरत कर्मचारीहरू अत्यन्त न्यून रहेकोले कोषको काम कार्वाही अगाडि बढाउन र चालु आयोजनाहरू एवं भविष्यमा कार्यान्वयनमा जाने आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्न अत्यन्त समस्या हुने देखिन्छ । अतः कोषको विद्यमान संगठन संरचना तथा स्वीकृत दरबन्दीलाई परिमार्जन गरी नयाँ संगठन संरचना एवं थप दरबन्दी सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गराई पदपूर्तिको प्रकृया अगाडि बढाउनु अघि स्वीकृत संगठन संरचना एवं थप कर्मचारी दरबन्दी र लोक सेवा आयोग ऐन बमोजिम कोषको संशोधित कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावलीलाई नेपाल सरकार (अर्थ मन्त्रालय) को सहमती लिई पदपूर्तिको आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाई कोषमा माथिल्लो निर्देशक तह देखि पाँचौं तहसम्म पदपूर्ति गर्नुपर्ने ।

(घ) तेस्रो साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना र मझौला शहरी एकीकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना (STIUEIP) अन्तर्गत विभिन्न साना शहर तथा नगरपालिकाहरूमा ऋण लगानीका लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त ऋण रकम कोषमा नेपाल सरकारको इक्विटी पूँजीका रूपमा रूपान्तरणका लागि पहल हुनुपर्ने ।

(ङ) कोषको नयाँ संगठन संरचनामा हरित वित्त शाखा र वातावरण तथा हरित वित्तसँग आवश्यक कर्मचारीको व्यवस्थापन गरी Green Climate Fund (GCF) को सम्बन्धन प्राप्तिलाई आवश्यक पर्ने निती निर्देशिकाहरू, सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गराई एवम् सम्बन्धनका लागि आवश्यक पर्ने अन्य प्रकृया अगाडि बढाई GCF को Accreditation सम्पन्न गर्नु पर्ने ।

(च) European Union (EU) को अनुदान सहयोगमा सञ्चालित MFCB कार्यक्रम सम्पन्न गरी थप प्राविधिक सहयोग परिचालनको लागि European Union Delegation to Nepal संगको आवश्यक समन्वय एवं पहलकदमी लिनु पर्ने ।

(छ) सरकारको एकमात्र वित्तिय मध्यस्तकर्ता संस्थाको रूपमा रहेको नगर विकास कोष प्रति बहुपक्षीय विकास बैंकहरू WB, ADB, AIIB र विभिन्न विकास साझेदारहरू (EU, UNCDF, IFC, FINIDA, FCDO) अत्यन्त सकारात्मक रहेकाले छलफलको क्रममा रहेका विभिन्न कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनमा आवश्यक पहलकदमी लिनु पर्ने ।

(ज) कोषले प्रथम पटक कार्यान्वयनमा ल्याएको ऋण असुली विनियमावली-२०७९ को प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै नगरपालिकाहरूमा गरेको लगानीलाई असुल गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन एवं कोष ऐन बमोजिम कोषलाई तिर्नुपर्ने ऋण रकम समयमा नबुझाएमा कोष सञ्चालक समितिको निर्णय बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय सरकारमा जाने राजश्व बाँडफाँडको रकमबाट कट्टा गरी कोषलाई उपलब्ध गराउन (Revenue Intercept) नेपाल सरकार (अर्थ मन्त्रालय) लाई अनुरोध गरी असुली गर्ने प्रकृयामा जानुपर्ने ।

(झ) कोषले आफ्नो कार्य सञ्चालन भाडाको घरबाट गरिरहेकोले कोषको आफ्नो कार्यालय भवन नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णय बमोजिम कोषलाई भोगाधिकारको लागि उपलब्ध गराइएको शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको प्राङ्गणको जग्गामा आवश्यक समन्वय गरी भवन निर्माण कार्य शुरू गर्नुपर्ने ।

(ञ) खानेपानी संस्थाहरूमा गरिएको बक्यौता ऋण असुलीको सम्बन्धमा ऋण जमानीमा बसेका स्थानीय सरकारलाई समेत जिम्मेवार बनाउँदै सम्बन्धित आयोजनाहरूको स्तरोन्न्ती एवम् संस्थागत सुशासनमा कोषको प्राविधिक सहयोग परिचालन गर्दै Escrow Account को कार्यान्वयन गरी ऋण असुल गर्ने प्रकृयामा जानु पर्ने ।

(ट) नेपाल सरकारको वित्तिय मध्यस्थकर्ता संस्थाको रूपमा कोषले अर्थ मन्त्रालय, शहरी विकास मन्त्रालय, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, खानेपानी मन्त्रालय, राष्टिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग, राष्ट्रिय योजना आयोग, नेपाल राष्ट्र बैंक, खानेपानी तथा ढल व्यबस्थापन विभाग, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग र अन्य सरकारी निकायहरूसँगको संस्थागत सम्बन्धलाई थप मजबुत बनाउदैं चालु कार्यक्रमहरू तथा भावी कार्यकमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने ।

(ठ) कोषले स्थानीय सरकारहरूको प्रविधिक सहयोगमा बृद्धि गर्दै नयाँ नगरपालिका गाउँपालिकासम्म कोषको व्यावसायलाई प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय सरकारहरूको छाता संगठन नेपाल नगरपालिका संघ र राष्ट्रिय गाउँपालिका महासंघ नेपालसँगको समन्वय र सहकार्य थप बलियो बनाउनु पर्ने ।

अनसूची १ (क)

शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिभरमा लगानी

सि.नं.	आयोजनाको नाम	नगरपालिका	आयोजना लागत	स्वीकृत ऋण	स्वीकृत अनुदान	लगानी	
						ऋण	अनुदान
१	सपिङ्ग कम्प्लेक्स विस्तार (लुम्बिनी वसपार्क भित्र)	वुटवल, रुपन्देही	७९,६४३,४५१	७१,६७९,१०६		१४,५२३,०४०	
२	लालवन्दी सपिङ्ग कम्प्लेक्स	लालवन्दी, सर्लाही	७५,२००,०००	५१,३२८,२८९		१९,०१०,२८५	
३	हरिवन मार्केट एरिया डेभलप्मेण्ट	हरिवन, सर्लाही	१६०,०००,०००	१२८,०००,०००		७७,८५४,४३८	
४	ईलाम फन पार्क	ईलाम	४७,९००,०००	३३,५३०,०००		३०,२००,५८२	
५	वलवारी सपिङ्ग कम्प्लेक्स एण्ड स्थानीय उत्पादन केन्द्र	वेलपारी, मोरङ्ग	२००,९०८,०००	१४०,६३५,६००		३४,४५४,४९२	
६	बिरेन्द्र सभा गृह	विराटनगर, मोरङ्ग	२७७,९२५,०००	१११,१७०,०००		७७,२५५,५७०	
७	बागमती पार्क सहित रिसोर्ट, सर्लाही	वाग्मती, सर्लाही	२३९,९१९,०००	११९,९५९,५००		३९,४४५,३७८	
८	जिरी व्यवसायिक भवन	जिरी, दोलखा	१०५,८०१,३४७	७४,०६०,९४३		५५,६६२,७९४	
९	कमलामाई सिटी हल	कमलामाई, सिन्धुली	१६४,६८८,०४५	११५,२८१,६३२		६१,५७४,९१२	
१०	रिडेलप्मेण्ट नयाँबजार	लाहान	१५३,३३२,०००	१२२,६६५,६००		६,६००,०००	
११	कोहलपुर वसपार्क	कोहलपुर, बाँके	३०६,४०२,७०१	१८३,८४१,६२१	-	१८३,१८४,६२१	
१२	तुलसीपुर व्यावसायिक भवन	तुलसीपुर, दाङ्ग	१४४,२७०,६२३	१००,९८९,४३६	-	७७,१७१,४०२	
१३	हेटैडा बसपार्क / टर्मिनल कम्पेक्स	हेटैडा, मकवानपुर	३४४,९९७,०००	२०६,९९८,२००	-	१२८,०८८,६५३	
१४	देको मेवा इतापके जग्गा विकास आयोजना	भक्तपुर	२७३,६६२,०००	२००,०००,०००	-	७०,४५४,८७१	
१५	सातदोबाटो सपिङ्ग कम्प्लेक्स,	भिमेश्वर, दोलखा	१२१,०७७,८८६	९०,८०८,४१४	-	९६,०७१,३१०	
१६	ब्यास सपिङ्ग कम्प्लेक्स	ब्यास, तनहुँ	२८८,५४४,०००	२०१,९८०,८००	-	-	
१७	जलेश्वर बसपार्क	जलेश्वर, महोत्तरी	१५२,०९६,०००	११४,०७२,०००	-	३०,८१३,३७३	
१८	दशरथचन्द बहुउद्देश्यीय भवन	दशरथचन्द, बैतडी	३७,४०३,६६८	२४,३१२,३८४	-	१२,७०७,७६९	
१९	बुधवारे कृषि बजार	बुधवारे, सुन्दरहरैचा	१४२,६८८,०००	११४,१५०,४००	-	५२,६९१,५२४	
२०	मेचीनगर कृषिमण्डि	मेचीनगर, झापा	१२८,६९८,०००	९६,५२३,५००			
२१	गुजरा बहुउद्देश्यीय भवन	गुजरा, रौतहट	७९,४८९,६५१	४७,६९३,७९०	-	४५,६६५,३२२	
२२	कोल्हवी हाट बजार	कोल्हवी, बारा	१७२,८७३,०००	१२९,६५४,७५०	-	१०९,०९५,०५४	
२३	पथरी शनिश्चरे सपिङ्ग कम्प्लेक्स भवन	पथरी शनिश्चरे, मोरङ्ग	२८७,८६१,०००	२०१,५०२,७००		-	
२४	छिन्चु वसपार्क	भेरीगंगा, सुर्खेत	१८५,८२०,०००	१३०,०७४,०००	-	२५,५७२,७५१	
२५	ईटहरी वसपार्क	ईटहरी, सुनसरी	१६२,२१८,०००	११३,५५२,६००	-	३०,०९२,५१६	
२६	ईनरुवा सपिङ्ग कम्प्लेक्स भवन	ईनरुवा सुनसरी	२४३,१५८,०००	१९४,५२६,४००		-	
२७	पाल्पा वसपार्क	पाल्पा, तानसेन	२४९,०१७,०००	१७४,३११,९००	-	२६,२३२,४४८	
२८	दमक सपिङ्ग कम्प्लेक्स	दमक, झापा	६११,४३४,०००	४२८,००३,८००	-	१३,३३४,५८७	
२९	वैरनी जग्गा विकास आयोजना	व्यास, तनहुँ	१३०,०७२,०००	९१,०५०,४००	-	९,४६०,३४९	
३०	बुटवल आधुनिक बहुतल्ले पार्किङ भवन	वुटवल, रुपन्देही	३०४,०४२,०००	१९७,६२७,३००	१५,२०२,१००	-	-

अनसूची १ (क)

शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिभरमा लगानी

सि.नं.	आयोजनाको नाम	नगरपालिका	आयोजना लागत	स्वीकृत ऋण	स्वीकृत अनुदान	लगानी	
						ऋण	अनुदान
३१	वालिङ्ग वसपार्क,	वालिङ्ग, स्याङजा	१२२,७५७,०००	६७,५१६,३५०	१२,२७५,७००	२,७४१,५००	४९८,७८३
३२	बहुउद्देशीय भवन तथा आधुनिक बधशाला (फेज-१),	ईश्वरपुर, सर्लाही	४५,०१७,०००	२४,७५९,३५०	६,७५२,५५०	१४,७९०,६७९	३,२००,६२८
३३	कागेश्वरी मनोहरा बहुउद्देश्शीय कार्यालय भवन (फेज-१), काठमाण्डौ ।	काठमाण्डौ	३५१,७९४,१०९	१०४,७०९,८००	१६,१०९,२००	७७,१११,०१९	११,८६३,२३३
३४	खाँडाचक्र बहुउद्देशीय भवन	खाँडाचक्र, कालिकोट	२५५,३३५,०००	८९,३६७,२५०	३८,३००,२५०	-	
३५	दुहवी वहुउद्देश्यीय भवन	दुवहवी, सुनसरी	३२८,४२९,०००	१६४,२१४,५००	३२,८४२,९००	-	
३६	उर्लावारी वसपार्क	उर्लावारी, मोरङ्ग	२००,३४७,०००	१२०,२०८,२००	२०,०३४,७००	-	
जम्मा			७,१७४,८२०,४८१	४,५८०,७६०,५१५	१४१,५१७,४००	१,४२१,८६१,२३९	१५,५६२,६४४
					४,७२२,२७७,९१५	१,४३७,४२३,८८३	

अनसूची १ (ख)

नगर विकास कार्यक्रम (TDP II & III-KfW) अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

सि.नं.	आयोजनाको नाम	नगरपालिका	आयोजना लागत	स्वीकृत लगानी (रु.)	व्यवसायिक अवधीमा लगानी (रु.)	कैफित
१	वसपार्क	नेपालगंज	१७०,३४६,६१८	१६१,८३६,४२३	१०,२०१,०२५	नगर विकास कार्यक्रम आ.व. ०७७।७८ देखि सम्पन्न भएको ।
२	उजीर सिंह स्कुल	वुटवल	२३,०४५,६७०	१९,९७१,०६०	१०,२३६,९९०	
३	बहुउद्देश्यी भवन	भिमेश्वर	११६,८५३,७५७	११३,७५४,१८५	५३,६४४,३७९	
४	वसपार्क	वाग्लुङ्ग	९०,८१५,७४९	८७,३२५,८३७	४६,६९६,७३५	
५	सपिङ्ग कम्प्लेक्स	धुलिखेल	११,९८५,६३८	११,६८५,९९७	९,२८२,२९७	
६	सपिङ्ग कम्प्लेक्स	गोरखा	४४,०२४,२१९	४२,९२३,६१३	३७,७६५,४११	
जम्मा			४५७,०७१,६५१	४३७,४९७,११५	१६७,८२६,८३७	

अनसूची १ (ग)

तेस्रो साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागत	न.वि.कोष ऋण	व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी (रु.)	कैफियत
१	विदुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	८८६,१३२,१५५	२२१,५३३,०३९	२१,१९७,०००	तेस्रो साना शहरी खानेपानी आयोजना आ.व. ०७७७८ देखि सम्पन्न भएको ।
२	चन्द्रौटा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१३६,३२८,८२२	३४,०८२,२०६	२,६७०,०००	
३	छापनाला, डुम्रे तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१३५,३०५,४९३	३३,८२६,३७३	५,०३४,०००	
४	कटारी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	४५५,६६१,३०८	११३,९१५,३२७	६,७४५,०००	
५	खलंगा अमरगढी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३०१,८५९,०००	७५,४६४,७५०	६,८५८,७६३	
६	लालबन्दी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	७९२,५३६,०००	१९८,१३४,०००	८,६७६,६०७	
७	महेन्द्रनगर चक्रघाटी आयोजना	२४१,१६३,४०६	६०,२९०,८५२	७,८६७,०००	
८	मिरचैया तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	४९१,६६०,४१८	१२२,९१५,१०५	१८,२८९,७५४	
९	मुसीकोट खलंगा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१५९,५७८,८६६	३९,८९४,७१७	२,६३६,०००	
१०	निर्मलपोखरी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३४९,१७२,२००	८७,२९३,०५०	६,९२९,०००	
११	सुडा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३३०,४९६,०००	८२,६२४,०००	९७८,०००	
१२	तमसरिया तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३०७,८८१,५००	७६,९७०,३७५	८,१४७,०००	
१३	टिकापुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	५२१,८६३,६१०	१३०,४६५,९०२	१०,२०९,०४०	
	जम्मा	५,१०९,६३८,७७८	१,२७७,४०९,६९४	१०६,२३७,१६४	

अनसूची १ (घ)

साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना स्तरोन्नती अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजना लागत	न.वि.कोष ऋण	व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी (रु.)	कैफियत
१	विर्तामोड प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	१८,३६६,०००	४,५९१,५००	४,४४०,१६२	सम्पन्न
२	वेलवारी प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	७,४४६,०००	१,८६१,५००	१,८६१,४९९	
३	विजुवार प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	३०,५४२,०००	७,६३५,५००	७,४६३,१२६	
४	वालिङ्ग प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	३२,०२८,०००	८,००७,०००	८,००७,०००	
५	महेन्द्रनगर, कंचनपुर प्रथम साना सहरी खानेपानी आयोजना	११,७८६,०००	२,९४६,५००	२,६५०,४०४	
६	खाँदवारी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३८,४१९,०००	९,६०४,७५०	६,८६३,७१३	
७	फिदिम दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	७,८२५,०००	१,९५६,२५०	१,९५६,२५०	
८	दुहवी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	८,५४३,०००	२,१३५,७५०	२,११२,४३२	
९	आर्दशनगर दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१३,०७८,०००	३,२६९,५००	२,८४०,९७२	
१०	बैतडी दोस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	११,१३४,०००	२,७८३,५००	१,६०८,२१२	
११	खलंगा, सल्यान तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१६,३६४,०००	४,०९१,०००	३,१७५,५८१	
१२	टिकापुर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	२२,२४०,०००	५,५६०,०००	५,४१०,२०८	
	जम्मा	२१७,७७१,०००	५४,४४२,७५०	४८,३८९,५५९	

अनसूची १ (ङ)

सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	न.वि.कोष (२०%-२५% ऋण)	व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी	कैफियत
१	लेखनाथ सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१८१,७२२,०००	४५,४३०,५००	५,५०८,५५१	सम्पन्न
२	बाग्लुङ्ग सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३०२,६५१,०००	७५,६६२,७५०	४६,९३९,२९५	
३	बेंसीशहर सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१६५,९२७,०००	४१,४८१,७५०	२,३३८,६१४	
४	वयरघारी सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	७२,१८४,०००	१८,०४६,०००	७,८२८,५०६	
५	नारायणी सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१०४,४०१,०००	२६,१००,२५०	५,५८३,६२६	
६	उर्लाबारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७७,२२१,०००	३५,४४४,२००	३५,४४४,२००	
७	प्रवास सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	११७,१५७,०००	१५,०००,७८२	८,७३२,७५७	
८	टंकी सिनवारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२७५,५४०,०००	५५,१०८,०००	५५,१०८,०००	
९	अत्तरिया सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१३१,९८८,०००	२६,३९७,६००	२६,३९७,६००	
१०	जुटपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१९१,४४३,०००	४७,८६०,७५०	४०,८७८,७०२	
११	बेलभ्भुण्डी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३०७,३६५,०००	६१,४७३,०००	५३,९९३,२७१	
१२	बढ्डीचौर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५९,३७४,०००	३१,८७४,८००	२२,६८४,३१६	
१३	भादँगाउ खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५२,४३६,०००	३८,१०९,०००	२६,७०८,१०९	

अनसूची १ (ङ)

सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	न.वि.कोष (२०%-२५% ऋण)	व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी	कैफियत
१४	खैरेनिटार खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७३,७२५,०००	४३,४३१,२५०	२९,६५८,४९४	चालु
१५	तुलसीपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	५६९,०२४,०००	१४२,२५६,०००	५७,७३१,४०६	
१६	घोराही खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४९८,५४९,०००	१२४,६३७,२५०	८४,६०८,४८९	
१७	मनपाङ खोला सल्यानटार सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, धादिङ्गमा	२३८,५४९,०००	४७,७०९,८००	३४,५६२,७०३	
१८	धादिङबेशी सह लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना धादिङ्गमा	२९४,००४,०००	७३,५०१,०००	३०,७१७,७६७	
१९	उर्लावारी बृहत सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२८२,८५०,०००	३५,३५६,२५०	२८,८३६,९७९	
२०	रंगेली खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	९,३२४,०००	८,३९१,६००	७३५,०००	
२१	धनकुटा डिप बोरिङ्ग एण्ड रिजर्भायर टंकी	३४,२८५,०००	३०,८५६,५००	९,४६७,८०५	
	जम्मा	४,४३९,७१९,०००	१,०२४,१२९,०३२	६१४,४६४,१९०	

अनसूची १ (च)

सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	न.वि.कोष (२०%-२५% ऋण)	व्यवसायिक योजना अवधिमा लगानी	कैफियत
१	लेखनाथ सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१८१,७२२,०००	४५,४३०,५००	५,५०८,५५१	सम्पन्न
२	बाग्लुङ्ग सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३०२,६५१,०००	७५,६६२,७५०	४६,९३९,२९५	
३	बेंसीशहर सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१६५,९२७,०००	४१,४८१,७५०	२,३३८,६१४	
४	वयरघारी सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	७२,१८४,०००	१८,०४६,०००	७,८२८,५०६	
५	नारायणी सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१०४,४०१,०००	२६,१००,२५०	५,५८३,६२६	
६	उर्लाबारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७७,२२१,०००	३५,४४४,२००	३५,४४४,२००	
७	प्रवास सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	११७,१५७,०००	१५,०००,७८२	८,७३२,७५७	
८	टंकी सिनवारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२७५,५४०,०००	५५,१०८,०००	५५,१०८,०००	
९	अत्तरिया सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१३१,९८८,०००	२६,३९७,६००	२६,३९७,६००	
१०	जुटपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१९१,४४३,०००	४७,८६०,७५०	४०,८७८,७०२	
११	बेलभ्फुण्डी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३०७,३६५,०००	६१,४७३,०००	५३,९९३,२७१	
१२	बढ्डीचौर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५९,३७४,०००	३१,८७४,८००	२२,६८४,३१६	
१३	भादँगाउ खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५२,४३६,०००	३८,१०९,०००	२६,७०८,१०९	
१४	खैरेनिटार खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७३,७२५,०००	४३,४३१,२५०	२९,६५८,४९४	चालु
१५	तुलसीपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	५६९,०२४,०००	१४२,२५६,०००	५७,७३१,४०६	
१६	घोराही खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४९८,५४९,०००	१२४,६३७,२५०	८४,६०८,४८९	
१७	मनपाङ खोला सल्यानटार सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, धादिङ्गमा	२३८,५४९,०००	४७,७०९,८००	३४,५६२,७०३	
१८	धादिङबेशी सह लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना धादिङ्गमा	२९४,००४,०००	७३,५०१,०००	३०,७१७,७६७	
१९	उर्लावारी बृहत सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२८२,८५०,०००	३५,३५६,२५०	२८,८३६,९७९	
२०	रंगेली खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	९,३२४,०००	८,३९१,६००	७३५,०००	
२१	धनकुटा डिप बोरिङ्ग एण्ड रिजर्भायर टंकी	३४,२८५,०००	३०,८५६,५००	९,४६७,८०५	
	जम्मा	४,४३९,७१९,०००	१,०२४,१२९,०३२	६१४,४६४,१९०	

अनसूची २ (क)

शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा स्वीकृत आयोजना

सि.नं.	आयोजनाको नाम	नगरपालिका	आयोजना लागत	कोषको स्वीकृत ऋण	कोषको स्वीकृत अनुदान	सम्झौता मिति
१	कोहलपुर वसपार्क	कोहलपुर, बाँके	३०६,४०२,७०१	१८३,८४१,६२१	–	२०७७/०६/२३
२	तुलसीपुर व्यावसायिक भवन	तुलसीपुर, दाङ्ग	१४४,२७०,६२३	१००,९८९,४३६	–	२०७७/१०/१४
३	हेटैडा बसपार्क / टर्मिनल कम्पेक्स	हेटैडा, मकवानपुर	३४४,९९७,०००	२०६,९९८,२००	–	२०७७/१०/२१
४	देको मेवा इतापके जग्गा विकास आयोजना	भक्तपुर	२७३,६६२,०००	२००,०००,०००	–	२०७७/१२/०२
५	सातदोबाटो सपिङ्ग कम्प्लेक्स,	भिमेश्वर, दोलखा	१२१,०७७,८८६	९०,८०८,४१४	–	२०७८/०३/१४
६	ब्यास सपिङ्ग कम्प्लेक्स	ब्यास, तनहुँ	२८८,५४४,०००	२०१,९८०,८००	–	२०७८/०३/१४
७	जलेश्वर बसपार्क	जलेश्वर, महोत्तरी	१५२,०९६,०००	११४,०७२,०००	–	२०७८/०३/१४
८	दशरथचन्द बहुउद्देश्यीय भवन	दशरथचन्द, बैतडी	३७,४०३,६६८	२४,३१२,३८४	–	२०७८/०९/०५
९	बुधवारे कृषि बजार	बुधवारे, सुन्दरहरैचा	१४२,६८८,०००	११४,१५०,४००	–	२०७८/०९/०५
१०	मेचीनगर कृषिमण्डि	मेचीनगर, झापा	१२८,६९८,०००	९६,५२३,५००		
११	गुजरा बहुउद्देश्यीय भवन	गुजरा, रौतहट	७९,४८९,६५१	४७,६९३,७९०	–	२०७८/०९/०७
१२	कोल्हवी हाट बजार	कोल्हवी, बारा	१७२,८७३,०००	१२९,६५४,७५०	–	२०७८/०९/०७
१३	पथरी शनिश्चरे सपिङ्ग कम्प्लेक्स भवन	पथरी शनिश्चरे, मोरङ्ग	२८७,८६१,०००	२०१,५०२,७००		२०७८/०९/०८
१४	छिन्चु वसपार्क	भेरीगंगा, सुर्खेत	१८५,८२०,०००	१३०,०७४,०००	–	२०७८/१०/०६
१५	ईटहरी वसपार्क	ईटहरी, सुनसरी	१६२,२१८,०००	११३,५५२,६००	–	२०७८/१०/१९
१६	ईनरुवा सपिङ्ग कम्प्लेक्स भवन	ईनरुवा सुनसरी	२४३,१५८,०००	१९४,५२६,४००		२०७८/११/०८
१७	पाल्पा वसपार्क	पाल्पा, तानसेन	२४९,०१७,०००	१७४,३११,९००	–	२०७८/१२/११
१८	दमक सपिङ्ग कम्प्लेक्स	दमक, झापा	६११,४३४,०००	४२८,००३,८००	–	२०७८/१२/१५
१९	वैरनी जग्गा विकास आयोजना	व्यास, तनहुँ	१३०,०७२,०००	९१,०५०,४००	–	२०७९/०८/१४
२०	बुटवल आधुनिक बहुतल्ले पार्किङ भवन	बुटवल, रुपन्देही	३०४,०४२,०००	१९७,६२७,३००	१५,२०२,१००	२०८०/०४/०८
२१	वालिङ्ग वसपार्क,	वालिङ्ग, स्याङजा	१२२,७५७,०००	६७,५१६,३५०	१२,२७५,७००	२०८०/०६/०८
२२	बहुउद्देशीय भवन तथा आधुनिक बधशाला (फेज-१),	ईश्वरपुर, सर्लाही	४५,०१७,०००	२४,७५९,३५०	६,७५२,५५०	२०८०/०७/२४
२३	कागेश्वरी मनोहरा बहुउद्देश्शीय कार्यालय भवन (फेज-१), काठमाण्डौ ।	काठमाण्डौ	३५१,७९४,१०९	१०४,७०९,८००	१६,१०९,२००	२०८०/१०/०७
२४	खाँडाचक्र बहुउद्देश्शीय भवन	खाँडाचक्र, कालिकोट	२५५,३३५,०००	८९,३६७,२५०	३८,३००,२५०	२०८०/११/०८
२५	दुहवी वहुउद्देश्यीय भवन	दुवहवी, सुनसरी	३२८,४२९,०००	१६४,२१४,५००	३२,८४२,९००	२०८१/०१/२०
२६	उर्लावारी वसपार्क	उर्लावारी, मोरङ्ग	२००,३४७,०००	१२०,२०८,२००	२०,०३४,७००	२०८१/०३/२३
जम्मा			५,६६९,५०३,६३८	३,६१२,४४९,८४६	१४१,५१७,४००	–

अनसूची २ (ख)

शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा स्वीकृत आयोजना

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	पूर्व स्वीकृत ऋण	थप स्वीकृत ऋण	स्वीकृत ऋण (२५ %)	जम्मा स्वीकृत ऋण	सम्झौता मिति
१	खलंगा शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२९२,६६६,०००	-	-	७२,३०५,०००	७२,३०५,०००	२०७७/६/२२
२	दधिकोट शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	५८६,४४७,८८०	-	-	१४६,६११,९७०	१४६,६११,९७०	२०७८/३/१४
३	शारदानगर शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३३४,१६६,०५८	-	-	८३,५४१,५१४.६०	८३,५४१,५१५	२०७८/१/३१
४	कंचनरुप शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४३९,६५३,०००	-	-	१०९,९१३,२५०	१०९,९१३,२५०	२०७८/३/२९
५	झुम्का शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३६४,४२३,०००	-	-	९१,१०५,७५०	९१,१०५,७५०	२०७८/९/०८
६	पूर्णागिरी शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२१२,८४८,०००	-	-	५३,२१२,०००	५३,२१२,०००	२०७८/११/२२
७	गोरूसिङ्गे शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१९१,०५७,०००	-	-	४७,७६४,२५०	४७,७६४,२५०	२०७८/११/०४
८	सप्तकोशी शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४६८,९९४,०००	-	-	११७,२४८,५००	११७,२४८,५००	२०७९/३/१३
९	पाँचखाल शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१,६३२,६४५,०००	३३३,८५८,५००	७४,३०२,७५०	-	४०८,१६१,२५०	२०८१/१/२१
१०	हुप्से देउराली शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	८६७,४४०,०००	१९४,८७२,५००	२१,९८७,५००	-	२१६,८६०,०००	२०७९/१०/१८
११	डांछी (भद्रवास) शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, काठमाण्डौं	५७८,९५२,०००	-	-	१४४,७३८,०००	१४४,७३८,०००	२०७९/१०/१७
१२	फिक्कल खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	९,८७०,०००	-	-	२,४६७,५००	२,४६७,५००	लगानी सम्झौताको प्रक्रियामा
१३	लमही खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	२९,८९९,०००	-	-	७,४७४,७५०	७,४७४,७५०	२०८१/२/२५
१४	टिकापुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	६,६४९,०००	-	-	१,६६२,२५०	१,६६२,२५०	लगानी सम्झौताको प्रक्रियामा
१५	सुडा टाउन खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१८,७४७,०००	-	-	४,६८६,७५०	४,६८६,७५०	२०८१/०२/२७
१६	दुहवी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१७,१५७,०००	-	-	४,२८९,२५०	४,२८९,२५०	२०८१/०२/३२
१७	आर्दशनगर, कंचनपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	३७,१००,०००	-	-	९,२७५,०००	९,२७५,०००	२०८१/०३/११
१८	मुसीकोट, खलंगा खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१३,३८२,०००	-	-	३,३४५,५००	३,३४५,५००	२०८१/०३/२०
१९	आँबुखैरेनी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१३,६२०,०००	-	-	३,४०५,०००	३,४०५,०००	लगानी सम्झौताको प्रक्रियामा
२०	इन्द्रपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१९,३३०,०००	-	-	४,८३२,५००	४,८३२,५००	
२१	निर्मलपोखरी, बागमारा, पुडी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	१४,७०६,०००	-	-	३,६७६,५००	३,६७६,५००	
२२	कावासोती खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	३८,०४८,०००	-	-	९,५१२,०००	९,५१२,०००	
२३	रत्ननगर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजा स्तरोन्नती	२०,५४९,०००	-	-	५,१३७,२५०	५,१३७,२५०	
जम्मा		६,२०८,३४८,९३९	५२८,७३१,०००	९६,२९०,२५०	९२६,२०४,४८५	१,५५१,२२५,७३५	
					१,०२२,४९४,७३५	३,०३०,१४६,४६९	

अनसूची २ (ग)

सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा स्वीकृत आयोजना

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	न.वि.कोष (२०%-२५% ऋण)	सम्झौता मिति
१	उर्लाबारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७७,२२१,०००	३५,४४४,२००	२०७७/८/११
२	प्रवास सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	११७,१५७,०००	१५,०००,७८२	२०७८/३/१४
३	टंकी सिनवारी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२७५,५४०,०००	५५,१०८,०००	२०७८/३/१४
४	अत्तरिया सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१३१,९८८,०००	२६,३९७,६००	२०७८/३/१८
५	जुटपानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१९१,४४३,०००	४७,८६०,७५०	२०७८/३/२२
६	बेलझुण्डी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	३०७,३६५,०००	६१,४७३,०००	२०७८/९/०८
७	बढ्डीचौर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५९,३७४,०००	३१,८७४,८००	२०७८/९/०८
८	भादँगाउ खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१५२,४३६,०००	३८,१०९,०००	२०७८/१२/१४
९	खैरेनिटार खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	१७३,७२५,०००	४३,४३१,२५०	२०७९/०८/१५
१०	तुलसीपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	५६९,०२४,०००	१४२,२५६,०००	२०७९/०८/२०
११	घोराही खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	४९८,५४९,०००	१२४,६३७,२५०	२०७९/०८/१९
१२	मनपाङ खोला सल्यानटार सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना, धादिङ्गमा	२३८,५४९,०००	४७,७०९,८००	२०८०/०२/२८
१३	धादिङबेशी सह लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना धादिङ्गमा	२९४,००४,०००	७३,५०१,०००	२०८०/०३/१२
१४	उर्लावारी बृहत सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२८२,८५०,०००	३५,३५६,२५०	२०८०/१०/१२
१५	रंगेली खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	९,३२४,०००	८,३९१,६००	२०८१/०२/१६
१६	धनकुटा डिप बोरिङ्ग एण्ड रिजर्भायर टंकी	३४,२८५,०००	३०,८५६,५००	२०७८/१२/१५
	जम्मा	३,६१२,८३४,०००	८१७,४०७,७८२	

अनसूची २ (घ)

तेस्रो साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत व्यवसायिक योजना अवधिमा स्वीकृत आयोजना

क्र.सं.	आयोजनाको नाम	आयोजनाको लागत	थप ऋण स्वीकृत	सम्झौता मिति	जम्मा स्वीकृत ऋण (२०%-२५%)
१	निर्मलपोखरी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	३४९,१७२,२००	७,३०६,०००	२०७७/८/११	८७,२९३,०५०
२	विरेन्द्रनगर तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	२८०,९४९,१००	५,०००,०००		७०,२३७,२७५
३	कटारी तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	४५५,६६१,३०८	४,६१०,०००	२०७८/३/०९	११३,९१५,३२७
४	मिरचैया तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	५२०,२८५,०९०	२,५५६,०००		१३०,०७१,२७३
५	महेन्द्रनगर चक्रघट्टी, तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	२४१,१६३,४०६	७,८६७,०००	२०७८/३/०९	६०,२९०,८५२
६	मुसीकोट, खलंगा तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१५९,५७८,८६६	४,२५८,०००	२०७८/३/२०	३९,८९४,७१७
७	चन्द्रौटा, कपिलवस्तु तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	१३६,३२८,८२२	२,६७०,०००	२०७८/३/२५	३४,०८२,२०६
८	विदुर, नुवाकोट तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	८८६,१३२,१५५	१८,८२८,०००	२०७८/३/२२	२२१,५३३,०३९
		३,०२९,२७०,९४७	५३,०९५,०००	-	७५७,३१७,७३७

अनसूची ३

अन्तराष्ट्रिय संघ सस्थाहरुसँग सम्बन्धित आयोजनाको प्रगति विवरण
Development Partner's (DP's) Related Project and Activities

S N	Organizations	Objectives of the Project/Collaboration	Collaboration Period	Status	to be done by TDF	TDF's Contact Representative
1	International Finance Corporation (IFC) Contact Person : Mr. Vajayasakar Kalavakonda (Senior Operation Officer)	To attract private commercial financing for urban infrastructure in six (6) metropolitan cities of Nepal by strengthening the capacity and prepare pipeline of investable projects. And capacity development of TDF/Metropolitan Cities	N/A	• MoU document between TDF and IFC approved by TDF Board • Forwarded MoU to MoUD for the obtaining consent of GoN(MoF)	• to initiate the process of obtaining consent from GoN for the MoU sign between TDF and IFC . • Implemantation of TA support .	• PME Sections and Narayan Kumar B.C.
2	Green Climate Fund Contact Person : Mr. Rovna A Annociate Profenional Accrediation	Accreditation for the mobilization of Fund (Loan and Grant) of GCF.	Since 2017-	• Stage two • Some legal Bylaws of TDF are already prepared and waiting for Board approval •	• GCF team will come for physical verification of documents (prepare and adoption) before December 2024. • approve all bylaws/guidelines and apply by TDF as per the commenment to GCF	**Task Force Team** : Rajesh Kumar, Bhochhibhoy, Surya B. Karki, Rakesh Sigdel, Anita Sharma, Madhu Subedi, Suman Meher Shrestha
3	UN Capital Development Fund Mr. Saroj Nepal Country Manager	TA support for enhance capacities of municipalities to access non-grant finance and for TDF as an impact investor and a market maker for other financial institutions to finance municipalities.	1) 11 Dec 2017- 31 Dec 2019 2) 14 Sept 2020-31 Aug 2022 3) 31 Aug 2023 4) 31 Aug 2024	• committed activities are partially completed • waiting UNCDF Team for the resource management from their side	• should complete remaining activities by 31 August 2024. • Continue Collaboration	Suman Meher Shrestha (SMS)

S N	Organizations	Objectives of the Project/Collaboration	Collaboration Period	Status	to be done by TDF	TDF's Contact Representative
	UNDESA	Support for Asset Management and Action Plan implementation		Supported to prepare Asset Management and Action Plan and manual of 15 municipalities	Continue Discussion ad collabaration	Suman Meher Shrestha
4	Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) Mr. Sangmoo Kim Investment Oper ations Specialist (Urban)	To mobilize Sovereign/Non-Sovereign Loan	Since June 25 , 2021	• Project Proposal has been submitted. • Discussion with AIIB team via zoom for sovereign and non-sovereign . • AIIB has been provided financing policy, price of SFW for less developed countries. • 4) Since 27 April 2022 has not been communicating due to the high interest rate issue taking consent MoF.	• to make concrete proposal from the TDF regarding the both aspects Sovereign/Non-Sovereign Loan . • 2) Follow up to be continued	Narayan Kumar BC
5	Asian Development Bank Contact Person : i) Mr. Krishna Pathak ii) Ms. Rachana Ahrestha iii) Mr. Rupak Sharma	Strengthening public finance management and devolved service delivery program : (i) The restructuring strategy of the TDF, with widened mandate and increased capital structure for increased investments in subnational governments by May 2023. (ii) Cabinet will approve for the submission to the Parliament the proposed change in legislation (New TDF's Act/amandment) By September 2025.	May 2021 - Feb 2025	• TDF's restructuring strategy approved by GoN • New TDF Act has been forwarded to GoN (Cabinet) through MoUD. Now, public notice has been published by MoUD for the public opinion on the draft Act . • TDF requested different TA support to ADB under PBL	• TDF should follow for the approval of amended Act from GoN . • 2) Implementation of TA support from ADB under PBL	Surya Karki , Narayan BC
	Mr. Saugata Das Gupta/ ADB	Sustainable e-Mobility Integrated Project		• GCF board has approved as multi-country project	to do collaboration and followup with the ADB	Subas Raj Panta , Suman Meher Shrestha
	Mr. Shiva Paudel /ADB	Integrated Water Supply and Sanitation Management Project		• Project Design is completed and implementation modality is finalized	continue follow up for the implementation	Subas Raj Panta

S N	Organizations	Objectives of the Project/Collaboration	Collaboration Period	Status	to be done by TDF	TDF's Contact Representative
				• Follow on Project of UWSSP		
6	Finish Embassy Dr. Palav Nepal	Public Investment Facility : Loan and Grant mobilization 17 Metro/ Submetropolitan city for i) Solid Waste Management Sector , ii) Waste water treatment sector		• willingness survey completed of 17 municipalities. • Finish Embassy has been sent cooperation agreement not yet approved	• To lobby for approval from MoF • Preparation of thematic projects . • iii) MoF under the process of obtaining consent of different ministries for the Cabinet approval.	Subas Raj Panta, Anup Regmi
7	World Bank Contact Person Ms Sulochana Nepali	Air Quality Management Project (AQMP)		• Under discussion of project scopeing • Technical Team formed (TDF + WB) • Fact finding mission will be started from on August 2024	• Support to finalize the scopeing for project component • Continue Discussion for the project implemention through TDF.	Rajesh K Bhochhibhoya, Suman Meher Shrestha
8	Foreign Commonwealth and Development Office Contact Person : Dr. Sabita Thapa	Green Growth in Nepal (Develop the bankable project of LGs Collaboration with TDF		• The Notice is publish to hire firm for the implementation of the GGN Program • Municipal finance and resources blending • TA support	• After the selection of consulting firm/executing agency, TDF should support for coordination, facilitation for the implementation of projects.	Rajesh K Bhochhibhoya, Suman Meher Shrestha
9	Building Energ y Efficiency Nepal Contact Person Mr. Daniel Neyer Project Leader	Energy efficiency program to implement jointly of following activities : i) Support to TDF building. ii) Minicipalities iii) Capacity Building training to Municipalities engineers/Technician	2023-2026 (4 year)	Letter of Exchange (LoE) between TDF and BEEN BEEN has been implementing activities directly in the municipalities without coordination with TDF	• A discussioin is needed with BEEN to implement • Agreed activities togather or not	Rajesh K Bhochhibhoya, Suman Meher Shrestha
10	GGGI Mr. Lasse Ringius	TA support for the Project Development	19 March 021-2025 18 March (4 yrs)	MoU had done with pre condition (fund availability)	GGGI does not able to manage fund therefore to	Suman M Shrestha

S N	Organizations	Objectives of the Project/Collaboration	Collaboration Period	Status	to be done by TDF	TDF's Contact Representative
	Country Representative				procede for termination of MoU	
11	Korea-Smart city	Smart city developmnt in Jugeda, Dhangadi (Land of RAC)		Discussion is being continue for the T A support for the preparation of DPR . Now, KSC is trying to chanalize the sources from KOIKA	Prepare Project Proposal jointly for TA support (RAC) , will inform by KSC in the time.	Suman M Shrestha Surya B Karki
12	Dutch Fund for Climate Development	Fund mobilization for the climate projects		• Under discusion of operation modality (SPV/PPP etc) and cost of capital (interest)	Continue discussion for the Mobilization of the Fund	Subas Panta Anup Regmi
13	Inchoeon National University	Smart water management system in Kavre Valley		• Continue discusion with stakeholders • Provide technial support for the environment management training in Korea	continue collaboration	Subas Panta Anup Regmi

अनुसूची ४

Green Climate Fund

(Accreditation Process Status Report)

Stages of Accreditation	Date	Remarks (Support received /Reasons for delay in submission/Fee paid/documents clarification/etc)
Nomination Letter Received (MoF)	6 Feb 2018	
Request for GCF OAS Account	2 April 2018	
Online Accreditation System Access	29 May 2018	
Application submitted via GCF OAS for accreditation	2 Feb 2019	
Confirmation received from GCF regarding application accreditation via for GCF OAS	7 Feb 2019	
Initial Screening Questions	13 May 2019	**Items 1.2.2 and 3.3:** we note that the applicant has provided a list of projects and programmes to demonstrate its experience with Medium-size projects, which are defined as the total projected costs, inclusive of any co-financing, for an individual project or individual activity within a programme that is above USD 50 million and up to and including USD 250 million. We also note in item 1.2.2 the applicant has not provided examples of programmes and projects that fall under Medium size category.

Clarification / additional documents send to GCF	21 September 2019	
Additional questions received from GCF	9 November 2019	**Items 1.2.3, 3.5 and 3.7:** we note that the applicant has indicated in item 1.2.3 that it is has experience with grants, loans and guarantees. We also note the supporting documents of TDF's grant, loans and guarantees agreements provided in item 1.2.3. However, loan agreements are not translated in English.
Clarification / additional documents send to GCF	30 December 2019	
Accreditation Fee Invoice	2 November 2020	**USD 19,000**
Stage 1 Questions:	26 April 2021	Virtual interaction with GCF Accreditations Team/GCF HQ
Additional Stage 1 Clarifications	28 July 2021	Written questions Version 1
Migration of OAS data to DAP took 1 year		
Additional Stage 1 Clarifications via DAP	4 Feb 2022	Uploaded in DAP
Additional Stage 1 Clarifications via DAP re-open	2 Dec 2023	Question related to Section 1-4
Additional Stage 1 Response send via DAP	10 March 2024	Covering Section 1-4 -12Nos. of queries (Intended size of the projects-track record to support M size USD 50-25 million)
Stage 2 Questions:	Waiting for Stage 2 Questions	The GCF mission visited in last May 2024, informed that it will be field visit soon by independent experts who will look into fiduciary standards and other related to Section 5-7
Accreditation Decision		
Legal Arrangement (Accreditation Master Agreement)		

अनसूची ५

European Union Funded Municipal Finance and Capacity Building Programme (MFCB)

Progress Status

Outcome	Output	Completed Activities	Progress, %
1-Enhaned capacity of municipalities to identify, prioritize, develop and finance projects. 2. Enhanced capacity of TDF for operationalizing municipal and impact investment facility with blended financing models.	Output1: Enhanced capacity of municipalities to develop/ update long term strategic plan	1. Inception workshop 2. Municipal Financing Strategy Developed. 3. Training and preparation of Medium-Term Expenditure framework (Plan) for the municipality 4. Training and Preparation of Capital Investment Plan 5. Prepare Revenue Improvement Action Plan (RIAP). 6. Procurement and Contract Management Training 7. Prepare ICT based Guidelines and procedure document for IPT/Business Tax and House Rent Tax 8. Conduct seminars/workshops for advocating climate resilient and sustainable urban infrastructures. 9. Organize workshops to prepare civic education materials on disaster risk reduction for CBOs 10. Support pilot municipalities in designing and implementing street	Out of 3 output indicators under output1, progress of all are encouraging to be achieved. Under output (1.1.1), 11 out of 15 municipal strategic plans review has been completed achieving 73% progress. Under output (1.1.2), preparation of 3 CIPs is already completed, and 10 asset management plans out of 15 are completed and achieved 72% progress. Output (1.1.3) is under progress and excited to be achieved by July. (81%)

Outcome	Output	Completed Activities	Progress, %
		addressing system and house numbering system. 11. Conduct advanced ICT Training to key officials of selected pilot municipalities for implementation of integration of revenue and service delivery. 12. Conduct pre-feasibility study for potential investments	
	Output 2: Enhanced Capacity of municipalities to develop investment pipeline for improved urban infrastructure and services	1. Conduct pre-feasibility study for potential investments	So far 10 projects under output (2.1) are in the pipeline for project development as per strategic plans. of 3. It is targeted to develop 15 projects planned to develop aligned with strategic plans. (33 %)
	Output 3: Strengthened public accountability and citizens participation through improved expenditure tracking, management systems and citizen egagement processes of municipalities	1. Training on Participatory planning and budgeting process 2. Workshop on GESI mainstreaming strategy in operation of programme and projects at local level. 3. Support municipalities to prepare communication strategy for citizen engagement and public accountability in municipal services and taxation. 4. Support mechanism to disclose key information in the municipality website in accordance with Right to Information Act. 5. Prepare common Grievance handling policy and operation manual for municipality 6.	3 output indicators under this output (3), are complete and achieved progress of 100%. (100 %)

Outcome	Output	Completed Activities	Progress, %
	Output 4: Enhanced capacity of TDF for establishing and operationalizing investment facility mechanisms (Municipal Investment Facility and Impact Investment Facility), including PPP projects	1. Conduct Study on gap analysis between best practices of other relevant municipal development banks and TDF. 2. Strengthen database and M/E system of TDF. 3. Preparation of TDF appraisal guidelines 4. Provincial workshop conducted in 7 provinces on TDF's Business Products, Services and application procedures etc. 5. Support for preparation of Municipal Investment Facility guidelines including revision of existing common loan and grants policy (Infrastructure Financing Guideline 6. Develop loan recovery policy and guidelines for TDF. 7. Develop Impact Investment Strategy and Operation systems. 8. Develop Potential Impact Investment Concept Notes (related to climate resilient urban infrastructure) for implementation. 9. Conduct workshop and initiation of PPP for high impact projects. 10. Develop PPP financing policy, manual/guidelines for TDF. 11. Conduct Impact Assessment of sector wise projects supported by TDF (Water Supply, Bus Park and Commercial Complex) including TDF's contribution to the national economy.	Output indicator (4.1.1) is achieved by 100% while indicator (4.1.2) is achieved by 75%. (68%)

Outcome	Output	Completed Activities	Progress, %
		12. Conduct Study on TDF's role, opportunities and challenges in the changed federal context. 13. Conduct Twinning Programme with an International Agency working on municipal infrastructure financing institution, such as Netherlands Municipal Bank (BNG) and Exposure Visits 18 personnel for Capacity Development	
Average Activity Progress as of reporting Aasdh, 2081			71%

अनसूची ६ (क)

TDF Bankable Project for Municpal Financing

S.N.	Project Name	Municipality	Source of Study Fund	Estimated cost	Reporting Status	Land Status
Multi Purpose Building/Shopping Complex/City Hall						
1	Birtamod Multipurpose Building	Birtamod Municipality	GoN Grant	600,000,000.00	Feasibility Completed	Under Municipality
2	Banepa Multipurpose Building	Banepa Municipality	GoN Grant	500,000,000.00	Feasibility Completed	Under Municipality
3	Ramachhap Multipurpose Building	Ramachhap Municipality	GoN Grant	80,000,000.00	Feasibility Completed	# Under Pasu Chikitsa Sakha (Veterinary Branch), Ramechap. # Approval given to municipality for land use.
4	Multipurpose Building with Modern Slaughter House Phase-2	Ishworpur Municipality	Municipality	150,000,000.00	Under design review of DPR	Under Municipality
5	Jitpur Simara Multipurpose Building	Jitpur Simara SMC	Municipality	400,000,000.00	Under design review of DPR	Under Municipality
6	Mechinagar Commercial Complex	Mechinagar Municipality	EU (MFCB) Grant	52,900,000.00	Draft Report Received	Under GoN
7	Hetauda Shopping Complex	Hetauda SMC	EU (MFCB) Grant	600,000,000.00	Draft Report Received	Under Municipality
8	Tansen City Hall	Tansen Municipality	EU (MFCB) Grant	340,000,000.00	Draft Report Received	# Under GON # under the process of acquiring land use right by the municipality
9	Itahari City Hall	Itahari SMC	EU (MFCB) Grant	534,300,000.00	Draft Report Received	Under Community Forest
Haat Bazar/ Market Development						
10	Harion Haat Bazar	Harion Municipality	EU (MFCB) Grant	355,700,000.00	Draft Report Received	Under Municipality
11	Butwal Vegetable Market	Butwal SMC	EU (MFCB) Grant	2,007,000,000.00	Draft Report Received	Under SMC
12	Development of Minimarket	Mechinagar Municipality	EU (MFCB) Grant	112,200,000.00	Draft Report Received	Under Rastrya Aawash Company
13	Municipal Salughter House	Mechinagar Municipality	EU (MFCB) Grant	157,500,000.00	Draft Report Received	Under Rastrya Aawash Company

अनसूची ६ (क)

TDF Bankable Project for Municpal Financing

S.N.	Project Name	Municipality	Source of Study Fund	Estimated cost	Reporting Status	Land Status
Bus Park						
14	Urlabari Bus Park	Urlabari Municipality	GoN Grant	200,000,000.00	Draft Report Completed	Under Municipality
15	Dipayal Silgadhi Bus Park	Dipayal Silgadhi Municipality	GoN Grant	260,000,000.00	Draft Report Completed	# Under Private individual # Municipality is under Process of acquiring Land
16	Dhangadhi Buspark	Dhangadhi SMC	EU (MFCB) Grant	300,000,000.00	Draft Report Received	SMC is under the process of buying land from from Forest Ministry
17	Mechinagar Buspark	Mechinagar Municipality	EU (MFCB) Grant	600,000,000.00	Draft Report Received	Under Rastrya Aawash Company
Multi-Layer Car Parking						
18	Banepa Multilevel Car Parking	Banepa Municipality	GoN Grant	200,000,000.00	Final Report Receved	Under Municipality
19	Tansen MLCP	Tansen Municipality	EU (MFCB) Grant	100,000,000.00	Draft Report Received	Under Municipality
20	Bheemdatta Multilayer Car Parking	Bheemdatta Municipality	EU (MFCB) Grant	340,000,000.00	Draft Report Received	Under Town Development Committee
Refreshment Centre						
21	Highway Refreshment Center	Harion Municipality	EU (MFCB) Grant	260,000,000.00	Draft Report Received	Under GoN
Land pooling						
22	Basantapur Landpooling	Laligurans Municipality	DUDBC	800,000,000.00	As inform from DUDBC, study is completed upto Draft Report	
23	Chaurjhari Landooling	Rukum Municipality	DUDBC	400,000,000.00	As inform from DUDBC, study is completed upto Draft Report	
Urban Regeneration/Integrated Tourism Projects						
24	Butwal Urban Regeneration Project	Butwal SMC	EU (MFCB) Grant	3,000,000,000.00	Feasibility Completed	
25	Dhulikhel Urban Regeneration Project	Dhulikhel Municipality	EU (MFCB) Grant	3,000,000,000.00	Feasibility Report submitted	
26	Kankai Integrated tourism project	Kankai Municipality	GoN Grant	-	Prefeasibility completed	
27	Integrated tourism project (Suikhet River Fund Development Project and Land Pooling,	Pokhara MP	NURP	-	Prefeasibility completed	
28	Begnas Lake Tourism Project	Pokhara MP	NURP	-	Prefeasibility completed	
29	Heritage Route Demarcation	Janakpur SMC	NURP	-	Prefeasibility completed	
30	Auto Village and Auto Training Center	Butwal SMC	NURP	-	Prefeasibility completed	
	SubTotal			15,349,600,000.00		

अनसूची ६ (ख)

TDF Bankable Project for Municpal Financing

S.N.	Project Name	Municipality	Study Status	Source of Study Fund	Estimated cost	Remarks
Shopping Complex						
1	Putalibazar Shopping Complex	Putalibazar Municipality	DPR Completed	Municipality	60,000,000.00	Municipality is now not intrested in project implementation
2	Bhadrapur Shopping Complex	Bhadrapur Municipality	DPR Completed	GoN Grant	340,000,000.00	Municipality has yet to sent required document for further Loan process
3	Kanhanrup Shopping Complex	Kanchanrup Municipality	DPR Completed	GoN Grant	200,000,000.00	Municipality has yet to sent required document for further Loan process
4	Chainpur Shopping Complex	Chainpur Municipality	DPR Completed	GoN Grant	100,000,000.00	Municipality has yet to sent required document for further Loan process
Bus Park						
5	Belaka Bus Park	Belaka Municipality	DPR Completed	GoN Grant	200,000,000.00	# Municipality requested to down size the project. # In the Process of Acquiring land under Land acquisition Directives.
6	Triyuga Buspark	Triyuga Municipality	DPR Completed	Municipality	200,000,000.00	DPR need to be reviewed.
Land Pooling						
7	Dhunibesi Land Pooling Project	Dhunibesi Municipality	Pre-feasibility Completed	GoN Grant	611,572,500.00	Land Owner commitment yet to be received
8	Sainamaina Land Pooling	Sainamaina Municipality	Pre-feasibility Completed	GoN Grant	600,000,000.00	#Land Owner commitment yet to be received. # Cost is tentative cost
9	Dhulikhel Land Pooling Project	Dhulikhel Municipality	DPR Completed	Municipality	150,000,000.00	Project halt due to large due amount (Nrs.5,54,88,786) of Kavra Valley WSSP
10	Tilotama Land Pooling Projects	Tilotama Municipality	Feasibility Completed	GoN Grant	10,000,000,000.00	Additional documents waiting from municipality for further process
11	Eastern Kathmandu Township Project	Gokarneshwor-Sankharapur- Kageshwori Municipality	Feasibility Completed	Project	150,000,000.00	Financial Closure Plan completed (Prepared by TDF)
Park/Market						
12	Gorakhnath Park	Gorkha Municipality	DPR Completed	GoN Grant	80,000,000.00	# Land ownership under Department of Archaelogy
13	Pokhara Entrance Park	Pokhara MP	DPR Completed	NURP	610,000,000.00	# Land ownership under Community Forest
14	Elderly Friendly and Inclusive Park	Butwal SMC	DPR Completed	NURP	40,000,000.00	# Land ownership under Community Forest
15	Ram Janaki Market (Pethiya Bazar)	Janakpur SMC	DPR Completed	NURP	220,000,000.00	# Land ownership under Janakpur SMC
SubTotal					13,561,572,500.00	

अनसूची ७

सञ्चालक समिति र उपसमितिहरूका बैठक

सञ्चालक समिति		लगानी प्रवर्द्धन समिति		जनशक्ति व्यवस्थापन उपसमिति		पदपूर्ति उपसमिति		नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तयारी उप-समिति		लेखापरीक्षण उपसमिति		उत्कृष्ट सेवाग्राही छनौट तथा पुरस्कार सिफारिश उपसमिति		ऋण असुली उपसमिति	
आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या
२०७७।७८	७	२०७७।७८	३८	२०७७।७८	१०	२०७७।७८	१७	२०७७।७८	३	२०७७।७८	२	२०७७।७८	३	२०७८।७९	१
२०७८।७९	४	२०७८।७९	५४	२०७८।७९	१०	२०७८।७९	११	२०७८।७९	३	२०७८।७९	२	२०७८।७९	६	२०७९।८०	७
२०७९।८०	६	२०७९।८०	३६	२०७९।८०	५	२०७९।८०	१	२०७९।८०	३	२०७९।८०	३	२०७९।८०	५	२०८०।८१	६
२०८०।८१	५	२०८०।८१	३५	२०८०।८१	४	२०८०।८१	२०	२०८०।८१	३			२०८०।८१	६		
जम्मा	**२२**		१६३		२९		४९		१२		७		२०		१४

ऋण हिसाव मिलान उपसमिति		प्राविधिक उपसमिति		नगर विकास कोष ऐन, २०५३ संशोधन मस्यौदा उपसमिति		कोषका कार्यकारी दिर्नेशकको कार्य सम्पादन सम्झौता मस्यौदा उपसमिति		औषधी उपचार सिफारिस उपसमिति		घरभाडा निर्धारण उपसमिति		MFCB Program Stearing Committe	
आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या	आ.व.	संख्या
२०७८।७९	३	२०७७।७८	६	२०८०।८१	५	२०७७।७८	३	२०७७।७८	२	२०७७।७८	३	२०७८।७९	१
										२०७९।८०	३	२०७९।८०	१
												२०८०।८१	१
जम्मा	३		६		५		३		२		६		३

सञ्चालक समितिको जम्मा बैठकः २२ वटा

विभिन्न उपसमितिको बैठकः ३२२ वटा

अनसूची ८

Executive Director's Meeting with Minister, Secretary, Public Entities and other Stakehoders

S.N.	Date	WB	ADB	AIIB	EU/MFCB	DPs	MoUD	Public Entities	Staff/Expert/ Management	Meeting with Mayor's	Meeting with WUA's Chairman	Meeting With Others
1	2077/04/14 **To** 2077/09/29		7		1	16	14	25	248	67	9	17
2	2077/10/02 **To** 2077/12/31		6	1	5	6	8	6	65	16	7	10
3	2077/01/02 **To** 2078/03/31	1			10	6	12	10	165	13	5	12
4	2078/04/01 **To** 2078/06/31	3	8	1	7	8	8	9	145	11	4	4
5	2078/07/01 **To** 2078/09/30	1	3		8	9	17	19	90	13	5	10
6	2078/10/02 **To** 2079/03/30		13	2	8	13	20	19	130	35	2	30
7	2079/04/01 **To** 2080/03/32	7	18		22	28	42	35	160	70	9	15
8	2080/04/01 **To** 2080/12/30	6	14		9	24	21	24	140	32	4	9
9	2081/01/01 देखि असार मसान्त सम्म	3	5			3	11	4	35	7	2	7
	Total	**21**	**74**	**4**	**70**	**113**	**145**	**151**	**1178**	**264**	**47**	**114**

Total Management Meegting with Staff/Experts: **1,178** nos.

Total Meeting with MoUD and other Stakeholdrs: **1,003** nos.

Total Working Official days in Business Plan Year: **1,037** Days

अनसूची ९

कार्यकारी निर्देशकको नगरपालिकाहरु एवम् खानेपानी उपभोक्ता संस्था मार्फत संचालित आयोजनाहरुमा गरिएको स्थलगत भ्रमणको विवरण

भ्रमण अवधी	दिन	भ्रमणको उद्धेश्य	भ्रमण गरेको स्थान
2020-10-28 To 2020-10-31	4 Days	Meeting with Mayors	Kharineni Parsa, Devchuli, Ratnager & Gaidkot
2020-11-22 To 2020-11-25	4 Days	Site Visit with MoUD Minister & chair man of TDF	Sundar Haraicha, Meachinagar, Duhabi, Dharan, Biratnagar, Belbari
2020-12-6 To 2020-12-8	3 Days	TDF Mission and Meeting Mayors, WUAs Committee	Pokhara, Baglung
2020-12-12 To 2020-12-12	1 Days	Site Visit with MoUD Minister & chair man of TDF	Dhadingbesi
2021-1-17 To 2021-1-19	3 Days	Meeting with Mayors	Katharaya, Maulapur & Birjung
2021-2-28 To 2021-3-5	6 Days	Provincial Workshop	Dhangadhi & Surkhet
2021-3-5 To 2021-3-7	3 Days	Project Monitoring	Bharatpur
2021-3-9 To 2021-3-11	3 Days	Provincial Workshop	Butwal
2021-3-12 To 2021-3-13	2 Days	Project Discussion	Bharatpur
2021-3-25 To 2021-3-27	3 Days	Provincial Workshop	Pokhara
2021-3-30 To 2021-3-31	2 Days	Provincial Workshop	Biratnager
2021-4-15 To 2021-4-17	3 Days	Project Monitoring	Bharatpur, Gaidakot, Devchuli
2021-8-20 To 2021-8-21	2 Days	Meeting With WUAs	Lekhnath, Walling
2021-9-7 To 2021-9-7	1 Days	Meeting With Mayors	Kalika
2021-9-25 To 2021-9-25	1 Days	Meeting With Mayors	Janakpur
2021-10-4 To 2021-10-4	1 Days	Meeting With Mayors	Ratnanager
2021-11-20 To 2021-11-22	3 Days	Meeting With Mayors	Ratnanager
2021-11-29 To 2021-11-29	1 Days	Project Monitoring	Hetauda
2022-1-21 To 2022-1-22	2 Days	Meeting With Mayors	Gorkha
2022-2-2 To 2022-2-2	2 Days	Meeting With Mayors, Site Visit	Butwal, Tilotama
2022-3-22 To 2022-3-23	2 Days	Involved in high delages	Birendranagar
2022-4-18 To 2022-4-19	2 Days	Meeting With Mayors	Kawasoti
2022-4-18 To 2022-4-19	4 Days	Meeting With Mayors & chairpersons	Saradanagar, Hetauda
2022-6-1 To 2022-6-3	3 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality	Manthali, Kamalamai jiri Bhimeshwor
2022-6-21 To 2022-6-22	2 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality and WUA's	Ratnanagar
2022-7-21 To 2022-7-22	2 Days	Workshop in Lumbini provence	Tilottama, Siddharthanagar, Butwal
2022-9-7 To 2022-9-8	2 Days	Meeting with Mayors & chairpersom of WUAs	Nepalgunj, Lamahi, Ghorahi & Tulsipur
2022-11-30 To 2022-12-1	2 Days	loan Agreement	Vyas & Khairinitar

भ्रमण अवधी	दिन	भ्रमणको उद्धेश्य	भ्रमण गरेको स्थान
2022-12-5 To 2022-12-6	2 Days	loan Agreement	Tulsipur & Ghorahi
2022-12-17 To 2022-12-18	2 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality and WUA's	Sharadnagar & Chitwan
2022-12-19 To 2022-12-19	1 Days	Workshop	Chitwan, Bhairahawa & Bharatpur
2023-1-2 To 2023-1-3	2 Days	Monitoring of projects & discussion with Municipalities	Siddharthanagar
2023-2-2 To 2023-2-3	2 Days	Bus park Agreement	Ithari
2023-2-28 To 2023-3-3	4 Days	Asset Management Workshop	Ratnanagar
2023-3-13 To 2023-3-17	5 Days	Provencial Workshop and Meeting with Mayors	Ithari & Biratnagar
2023-3-3 To 2023-3-4	2 Days	City Net programme & Meeting with Mayors	Dhangadhi
2023-4-12 To 2023-4-15	4 Days	Framework Agreement with PMC and NIFRA	Pokhara
2023-4-17 To 2023-4-21	5 Days	Provencial Workshop and Meeting with Mayors	Dang, Butwal, Birendranagar
2023-4-24 To 2023-4-26	3 Days	Plane & office vehicle	Dhangadhi
2023-5-21 To 2023-5-25	5 Days	Monitoring of projects & discussion Municipality & WUA,s	Saradanagar, Ratnanagar, Meghauli, Kalaiya, Chitwan Birgunj
2023-6-13 To 2023-6-15	3 Days	Provencial Workshop and Meeting with Mayors	Pokhara
2023-7-4 To 2023-7-5	2 Days	Monitoring of projects & discussion Municipality	Kailali
2023-7-8 To 2023-7-9	2 Days	Inauguration Programme of Kohalpur Bus park	Kohalpur
2023-10-14 To 2023-10-15	2 Days	Inauguration Programme of Saradanagar Jagriti Urban Water Supply and Sanitation Sector Project	Saradanagar , Chitwan
2023-10-29 To 2023-10-30	3 Days	Monitoring of projects & discussion Municipality	Ilam & Biratnagar
2024-2-9 To 2024-2-11	3 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality and WUA's	Diktel
2024-2-22 To 2024-2-25	4 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality and WUA's	Nawalparasi, Maulapur, Hetauda
2024-3-1 To 2024-3-1	1 Day	Monitoring of projects and discussion with municipality	Kohalpur
2024-3-27 To 2024-3-28	2 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality	Pokhara
2024-5-7 To 2024-5-9	3 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality	Ratnanagar
2024-6-15 To 2024-6-16	2 Days	Monitoring of projects and discussion with municipality	Bhimeshwor
Total days of visit	**133**		

१८. कोषबाट सम्पन्न भएका विभिन्न क्रियाकलापहरू

शहरी पूर्वाधार विकास आयोजना अन्तर्गत ऋण सम्झौता कार्यक्रम

(तुलसीपुर वहुउद्देश्यीय भवन निर्माणका लागि तुलसीपुर उपमहानगरपालिकासँग ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(उर्लावारी वसपार्क निर्माणका लागि उर्लावारी न.पा. सँग ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(बैरेनी जग्गा एकिकरण आयोजनाका लागि व्यास नगरपालिकास(ँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(इटहरी वसपार्क निर्माणका लागि ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(हेटौडा वस टर्मिनल भवन निर्माणका लागि हेटौडा उपमहानगरपालिकासँग ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(भक्तपुर न.पा.मा देको मेवा ईतापाके जग्गा विकास आयोजनाका लागि भक्तपुर न.पा.संगा सम्झौता कार्यक्रम ।)

(बुटवल उप-महानगरपालिकामा "बुटवल आधुनिक बहुतल्ले पार्किङ भवन (Modern Multilayer Parking Building) आयोजना" निर्माणका लागि ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(खाँडाचक्र नगरपालिकामा "खाँडाचक्र वहुउद्देश्यीय भवनू आयोजना" निर्माणका लागि सम्झौता कार्यक्रम ।)

खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत ऋण सम्झौता कार्यक्रम

(सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत धादिङबेशी सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि मिति २०८०।०३।१२ मा निलकण्ठ नगरपालिकासँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत डाँछी मनोहरा शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि मिती २०७९।१०।१७ मा डाँछी मनोहरा उपभोक्ता संस्थासँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत घोराही सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि मिति २०७९।०८।१९ मा घोराही खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थासँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत देउराली हुप्सेकोट शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाको स्तरोन्नतीका लागि मिति २०७९।१०।१८ मा देउराली हुप्सेकोट शहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थासँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(सह-लगानी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत भादगाउँ शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(शहरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना अन्तर्गत दधीकोट शहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थासँगको सम्पन्न ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(कोषको खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम अन्तर्गत रंगेली नगरपालिकामा "रंगेली खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना" का लागि ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

(सुडा टाउन खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाको स्तरोन्नतीका लागि ऋण सम्झौता कार्यक्रम ।)

प्रादेशिक कार्यशाला गोष्ठी

राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय निकायसँगको सहकार्यका लागि गरिएका छलफल कार्यक्रम

.शहरी विकास मन्त्रालयका मन्त्रीज्यू एवम् सचिवज्यूसागको छलफल कार्यक्रम

आयोजनाको अनुगमन तथा निरिक्षण

कोषका सेवाग्राहीहरुलाई क्षमता अभिबृद्धि कार्यक्रम

कोषको वार्षिकोत्सव कार्यक्रम

नगर विकास कोष
TOWN DEVELOPMENT FUND

नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं.: ०१ ४५९३८६६, ४५६५६५१, ४५६४८७४
इमेल: tdf@tdf.org.np
वेबसाइट: www.tdf.org.np